

Periodisk studieprogramevaluering
Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse (SOL)

Sluttrapport

Innledning

I henhold til Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, presenterer Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse med dette sluttrapporten i sin periodiske programevaluering. Sluttrapporten beskriver innledningsvis evalueringprosessen. Videre inneholder den en presentasjon av og kommentarer til den eksterne sakkyndiges vurderinger og tilsvarende vedrørende synspunkter fra arbeids- og samfunnslivsrepresentanter. Sammen med den interne evalueringen danner dette grunnlaget for de avsluttende forslagene til tiltak. Studententillitsvalgte har vært involvert i alle deler av prosessen.

Om evalueringsprosessen.

Hovedansvarlige for evalueringsarbeidet har vært studieleder Dag Magne Berge og høgskolelektor Trine Elde Pedersen. Sistnevnte har stått for store deler av datainnsamlingen og databearbeiding. Arbeidet har foregått vårsemesteret 2021. Det har vært et premiss for arbeidet at vi skulle konsentrere evalueringsarbeidet om noen problemstillinger. 24. februar d.å. diskuterte vi evalueringens fokus med studenttillitsvalgte i et kvalitetsteam møte. 28. februar drøftet vi problemstillingene i et kollegamøte. Til sammen la evalueringen opp til å sette fokus på 11 problemområder. Disse var 1) størrelsen på kursene, 2) undervisningsformer, 3) antall valgfag, 4) rekruttering deltidsstudenter og videreutdanning, 5) sammenheng i studieprogrammet, 6) arbeids- og samfunnslivsrelevans, 7) forholdet mellom masteroppgave og metodekurs, 8) akademisk skriving, 9) samarbeid med andre masterstudier, 10) bruk av eksterne forelesere og 11) studentenes refleksjonsevne. Egentlig var dette litt for mange problemområder, men det er en sammenheng mellom en del av dem, og enkelte spørsmål var ikke særlig omfattende. Problemstillingene er nærmere redegjort for og systematisk behandlet i den interne evalueringsrapporten.

Utkast til intern evalueringsrapport ble behandlet i kvalitetsteam møte 28. og i kollegamøte 29. april. I begynnelsen av mai ble den interne evalueringsrapporten ferdigstilt. Ekstern sakkyndig, dosent Øyvind Glosvik, HVL, leverte sin vurdering av programmet 27. mai. Han baserte seg på den interne evalueringsrapporten, programbeskrivelse, et mandat for sakkyndiges vurdering og intern akkreditering.

2. juni var det dialogmøte med representanter for arbeidslivet, Rune Solenes Opstad, NAV og Kjersti Kleven, Ikuben. Fra Høgskolen deltok fagkolleger og studenttillitsvalgte.

Sluttrapport og tiltak var tema på et møte i fagkollegiet 16. juni. Vi prøvde også å få til et tilsvarende møte med tillitsvalgte i kvalitetsteam, men det viste seg å være problematisk så sent i semesteret. I samråd med de tillitsvalgte fikk de utkastet på høring. Sluttrapporten ble lagt fram i kvalitetsteammøte 13.10.21. Det framkom ikke innvendinger.¹ Teamet vil bli introdusert til og involvert i det påfølgende arbeidet med utviklingen av masterprogrammet.

Som det framkommer ovenfor, er det lagt relativt stor vekt på studentinvolvering i hele evalueringsprosessen. I tillegg er student- og kandidaterfaringer tungt representert i data-grunnlaget for evalueringen. Vi har brukt data fra studiebarometeret og to-årige kandidatundersøkelser. Vi har i tillegg intervjuet relativt mange tidligere studenter (kandidater). Disse kandidatene er nå i arbeid, og disse intervjuene har følgelig også gitt oss data vedrørende studieprogrammets arbeidslivsrelevans. Høgskolelektor Trine Elde Pedersen er nylig utdannet kandidat fra SOL-masteren og har vært helt sentral i datainnsamling og -analyse. Den nære kjennskapen hun har til programmet, spesielt med henblikk på studenterfaringer, har utvilsomt vært en fordel i evalueringsarbeidet.

Den eksterne sakkyndiges vurdering

I tråd med mandatet vurderte Øyvind Glosvik programmet med hensyn på 1) samfunns- / arbeidslivsrelevans, 2) læringsmiljø, 3) gjennomføringsgrad, d) programmets læringsutbyttebeskrivelser og 4) studieprogrammets faglige innhold, arbeids-, undervisnings og vurderingsordninger. I tillegg har han kommentert 5) sammenhengen i studiet – dets eventuelle røde tråd.

1. *Samfunns- og arbeidslivsrelevans.* Glosvik skiller mellom to idealtypiske strategier i høyere utdanning. A) Generalistutdanning: At ferdige kandidater har generelle og brede kunnskaper som kan utvikles og tilpasses videre etter avsluttet utdanning b) Spesialistutdanning: at de ferdige kandidatene har spesialiserte kunnskaper som kan løse konkrete oppgaver her og nå. Et premiss, som Glosvik deler med de fagansatte på denne masteren, er at samfunns- og arbeidsliv trenger generalister. Glosvik finner imidlertid at det i SOL-masteren ligger en spenning mellom de to strategiene, men at det i all hovedsak er en generalistutdanning. Han mener at masteren i sterkere grad bør profilere seg som sådan. Den eksterne sakkyndige understreker at det faktisk at studenter med arbeidserfaring i sterkere grad enn de uten, finner studiet

¹ De to foregående setningene er justeringer (29.10.21) av en formulering av august om planlagt møte.

arbeidsrelevant validerer samfunnsnyttene av denne generalistutdanningen (se også den interne evalueringsrapporten).

Glosvik foreslår videre at vi vurderer egne løp og emnepakker for deltidsstudenter, selv om dette kan medføre logistiske utfordringer. Han savner generelt at representanter fra arbeids- og samfunnsliv på en mer systematisk måte var involvert i evalueringen. En kommentar til dette er at vi har hatt et møte med arbeidslivsrepresentanter (se nedenfor). Vi vil også argumentere for at våre intervju med kandidater nettopp har fanget opp hvordan våre mestere, med til dels mange års yrkeserfaring etter endt utdanning, vurderer nytteverdien av programmet.

2. *Læringsmiljø*. Eksterne sakkyndig finner ikke holdepunkter for at det er problemer knyttet til studentenes læringsmiljø. Programmets blanding av arbeidserfarne og uerfarne studenter fremheves som positivt, og Glosvik mener vi bør vurdere å framheve dette som et særlig didaktisk kjennetegn ved studiet. Vi er helt enig med Glosvik i den positive betydningen av denne studentblandingen. Desto viktigere blir det å beholde et fysisk læringsmessig «samrøre» mellom de ulike studentkategoriene framover. Dette bør hensyntas om vi vil tilby egne studieløp for deltidsstudenter (se kapitlet om tiltak).
3. Gjennomføringsgrad. På bakgrunn av at svært mange av våre studenter studerer på deltid, mener Glosvik at gjennomstrømmingen er meget god.
4. Læringsutbyttebeskrivelsene er generelle, men det må de, gitt studiets karakter, være, skriver Glosvik. Han etterlyser imidlertid en nærmere begrunnelse for vår påstand om at masterprogrammet har en unik fagprofil.
5. Faglig innhold, arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer. Glosvik mener at programmet i for stor grad bruker tradisjonell skoleeksamen og at vi med fordel kunne vurdert mer arbeidsrelevante vurderingsformer, hvorav hjemmeeksamen er en form. Han finner at den interne evalueringen i for stor grad har et lærer- og foreleserfokus og mener at den i sterkere grad burde tatt opp problemstillinger rundt studentaktive arbeidsformer og hvordan studentenes eksponeres for forskning. Sistnevnte dreier seg ikke bare om studentenes masteroppgave, men også om hvordan en anretter de «ordinære» faglige emner.
6. Den røde tråden – sammenhengen i studiet. Glosvik konstaterer at dette er et problem som vil hefte ved denne typen studier og at den interne evalueringsrapporten har et fokus på dette problemet. Han betoner antall gjesteforelesere, antall valgfrie emner og

muligheter for å utvikle lærerroller som følger studentene gjennom ulike og fragmenterte emner som viktige spørsmål i den forbindelse.

Eksterne sakkyndig «savner først og fremst en oversikt over ferdige masteroppgaver». Denne er nå utarbeidet og er nå lagt ved den interne rapporten.

Kommentarer fra Kjersti Kleven, Ikuben og Rune Solenes Opstad, NAV.

Det ble fremhevet at den interne evalueringsrapporten er god. Begge understrekte betydningen av tverrfaglighet for det moderne arbeidslivet. Det gjelder å få fram dette i markedsføringen av studiet. Kleven viste til at tverrfaglige studier innen det samfunnsvitenskapelige feltet etter hvert blir tilbudt også andre steder, som ved UiO. De gode søknadstallene er i seg selv en god attest. Kleven etterlyste, som den eksterne sakkyndige, en nærmere dokumentasjon på at studiet er unikt, og at dette i så fall bør brukes aktivt i markedsføringen. Selv om studiet har profil som en generalistutdanning, anbefalte hun å beholde «matnyttige» fag.

Rune Solenes Opstad hadde utelukkende positive erfaringer med de utplasserte studentene han hadde hatt ansvar for da han arbeidet i Møre og Romsdal fylkeskommune. Disse demonstrerte den praktiske nytteverdien av å kunne trekke veksler på ulike fag, tverrfaglighet, i konkrete omstillingsprosjekter.

Begge anbefalt ytterligere og løpende kontakter med arbeidslivet, gjennom organisasjonsbesøk, bruke konkrete case i undervisningen og involvere samfunnsorganisasjoner og -nettverk som case i masteroppgaveskriving. Utplasseringsordningen bør fortsette.

Litt om det spesielle ved SOL-masteren

Både Øyvind Glosvik og Kjersti Kleven etterlyste en begrunnelse for det særskilte ved SOL-masteren og dens faglige profil. Det er riktig at det er mange masterprogram som i alle fall tilsynelatende ligner på denne. Men vår master synes å skille seg ut på to måter. For det første: Sammenlignbare masterprogram konsentrerer seg i sterkere grad om (forholdet mellom) organisasjon og ledelse. Det mangler SOL-programmets fokus også på samfunn – altså makronivået og følgelig forholdet mellom makro- og mesonivå. For det andre: SOL-masteren synes i sterkere grad enn andre lignende program å ha en bevisst, eksplisitt og bred forståelse av samfunnsvitenskapelig tverrfaglighet.

Avsluttende merknader og tiltak

Det er første gang Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse har gjort en periodisk evaluering. Vi har hatt nytte av erfaringer som er gjort i de få programevalueringene ved Høgskolen i Molde som allerede er gjort. På tross av dette, har arbeidet vært preget av en del usikkerhet vedrørende framgangsmåte og prosess. Et råd vi har prøvd å følge, er å konsentrere evalueringen om noen problemstillinger. Antall problemstillinger ble muligens likevel for mange til at vi kan si at vi har lyktes helt i dette forsettet.

Tiltakene som skisseres nedenfor, er tematisk begrenset til de problemområdene som var utgangspunktet for den interne evalueringen, den eksterne sakkyndiges vurdering og møtet med representantene for arbeids- / samfunnsliv. Vi har hatt særdeles stort utbytte av innspillene fra nevnte eksterne bidragsyttere, ikke bare når det gjelder forbedringsmuligheter, men også ved at vi har fått bekreftet at det er mye godt med programmet, kvaliteter som vi bør søke å ta vare på.

Totalt sett kommer Master i SOL godt ut av denne evaluering. Søkertallene viser at vi er et attraktivt studieprogram. Tatt i betraktning at den for mange studenter er et deltidsstudium, er studieprogresjonen god. Programmet har en regional videreutdanningsfunksjon.

Læringsmiljøet er godt. Og ikke minst – det er samfunnsmessige behov for SOL-programmet nettopp fordi det har en tverrfaglig karakter og at det er en generalistutdanning.

Hvilke tiltak kan gjøres videre – ut fra de begrensninger vi har satt for denne evalueringen? Vi skisserer nedenfor syv tiltak – noen mer konkret enn andre. Og ja, de fleste er av typen – «vurdere».

1. Utarbeide deltidsløp og pakkeprogram (for eksempel to og to emner). Vi er nå en heltidsutdanning med mange deltidsstudenter. Vi bør formalisere egne tilbud for studenter som ønsker å studere deltid. Dette bør imidlertid organiseres på en slik måte at det ikke går ut over læringsmiljøet, dvs. de sosiofaglige felles arenaer mellom studenter med og uten arbeidserfaring, mellom fulltids- og deltidsstudenter. På litt sikt vurderes muligheter for å etablere spesialiseringsretninger i masteren. Slike spesialiseringer kan også danne grunnlag for videreutdanningstilbud.
2. Synliggjøre at dette er en tverrfaglig generalistutdanning, og klarere og med større selvsikkerhet promotere arbeids- og samfunnsrelevansen av dette. Men vi bør fortsatt ha fag (valgfag) som er mer spesialiserte. På sikt bør vi vurdere om en på bakgrunn av

at studiet er en tverrfaglig, samfunnsvitenskapelig generalistutdanning, bør utvide opptaksgrunnlaget for masteren.

3. Utvikle tettere koblinger til samfunnet med for eksempel sterkere innslag av organisasjonsbesøk og besøk av samfunnsrepresentanter i undervisning og studentforeningen Comitium. Det kan også vurderes om vi bør etablere mer rutinisert kontakt med uteksaminerte kandidater – alumni.
4. Vurdere fordeler og ulemper ved den relativt hyppige bruken av eksterne forelesere og deling av kurs mellom interne. Hensynet til intern faglig kompetanse og sammenheng i studiet tilsier en vurdering på dette. Et enkelt tiltak for å forbedre og synliggjøre sammenheng i studiet er å etablere bedre rutiner på at faglærerne informerer hverandre nærmere om innholdet i de respektive emnene.
5. Vurdere og videreutvikle mer studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer, herunder bedre trening i akademisk skriving og muntlig eksaminasjon i forbindelse med masteroppgaven.
6. Utrede og vurdere nye former for å forskningsbasere undervisning i emnefag på, gjerne koblet til akademisk skriving (punkt 5).
7. Jobbe videre med tilknytning mellom forskningsprosjekt / -grupper og studenter som arbeider med masteroppgave. Her er vi ikke uten erfaringer, og programmet har hatt tradisjoner for å invitere studenter inn i temaer og / eller prosjekt som fagansatte arbeider med.

Det er viktig at endringsarbeidet, spesielt når det gjelder tiltakene 4 – 7, hensyntar den enkelte undervisers, veileders, forskers og forskningsgruppes (relative) autonomi.

I de fleste fagmiljø foregår det et nærmest kontinuerlig evaluerings- og endringsarbeid. Det er viktig å understreke at det evalueringsarbeidet som her er fullført ikke skal virke ekskluderende på andre problemstillinger og tiltak enn de som er vurdert her.

I all videreutvikling av SOL-masteren, om det er knyttet til tiltakene som er nevnt ovenfor eller andre, må vi ta hensyn til et grunnleggende dilemma ved denne typen utdanning. Det går mellom hensynet til diversitet og teoretisk mangfold som tverrfaglighet disponerer for på den ene siden og behovet for å gi studiet en identitet og sammenheng på den annen. En bør kanskje vurdere om en har funnet en riktig balanse mellom disse hensynene slik programmet ser ut i dag.

Høgskolen i Molde
Vitenskapelig høgskole i logistikk

Periodisk studieprogramevaluering
Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse (SOL)

Intern evalueringsrapport

Dag Magne Berge, Trine Elde Pedersen
HØGSKOLEN I MOLDE, Mai 2021

Innhold

1. Innledning.....	1
1.1 Evalueringens problemstillinger.....	1
2. Metode og datagrunnlag.....	2
3. Om studiet.....	3
4. Kvalitetssikringstiltak.....	7
4.1 Kullmøter.....	7
4.2 Kvalitetsteammøter.....	8
4.3 Kollegamøter.....	8
4.4 Emneevalueringer.....	8
4.5 Ekstern sensur.....	8
4.6 Kandidatundersøkelser.....	8
4.7 Studiebarometeret.....	9
4.8 Tableau.....	9
4.9 Intervjuer med tidligere kandidater.....	10
5. Rekruttering og bærekraft.....	10
5.1 Studiepoengproduksjon og gjennomstrømning.....	11
5.2 Studentenes tilhørighet.....	13
5.3 Andre kjennetegn ved studentene.....	14
5.4 Internasjonalisering.....	15
6. Undervisning, arbeidskrav og vurderingsformer – vurderinger og drøfting.....	16
6.1 Kompetanseoversikt.....	17
6.2 Utvikling av hovedområder - studenterfaringer.....	18
6.3 Undervisningsform.....	19
6.4 Undervisning, formidling.....	20
6.5 Bruk av eksterne forelesere.....	21
6.6 Størrrelse på kurs.....	21
6.7 Antall valgfag.....	22
6.8 Sammenheng i studiet.....	22
6.9 Samarbeid med andre masterstudier.....	23
6.10 Forskning i utdanningen.....	23
7. Masteroppgave, metodekurs og skrivetrening.....	24
7.1 Masteroppgave og veiledning.....	24
7.2 Metodekurs.....	24
7.3 Akademisk skriving.....	25
8. Arbeids- og samfunnslivsrelevans.....	25

8.2 Videreutdannings- og deltidsstudier	28
9. Studentenes refleksjonsevne – læringsmål.....	30
10. Oppsummering.....	31

1. Innledning

I henhold til Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, § 2-1 (2) skal institusjonene gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Studenter, representanter fra arbeids- og samfunnsliv samt eksterne sakkyndige skal involveres i evalueringsarbeidet.

Interne bestemmelser ved Høgskolen i Molde (HiMolde) vektlegger at programevalueringen skal legge til rette for det kontinuerlige forbedringsarbeidet. Evalueringen skal belyse og vurdere hvorvidt programmenes læringsmål er oppdaterte og relevante og om emnene, lærings- og vurderingsformer er adekvate for læringsmålene. Den skal også bidra til i arbeidet med å sikre programmenes arbeids- og samfunnslivsrelevans. Den periodiske evalueringen skal gjøres hvert sjette år.¹

Proessen er slik: Først Det skal utarbeides en intern evalueringsrapport. Rapporten representerer et sentralt grunnlag for den eksterne sakkyndiges kommentarer og eventuelle forslag til tiltak. Representanter fra arbeids- / samfunnsliv trekkes inn. På denne basis utarbeides det en sluttrapport med forslag til tiltak. Rapporten skal formelt behandles i kvalitetsteam (fora for dialog mellom studenttillitsvalgte og faglærere, se kap. 4.2), Avdelingsstyret for økonomi og samfunnsvitenskap (ØS), Studieutvalget og til slutt i Høgskolenstyret.²

Det foreliggende dokumentet er den interne rapporten i den periodiske evalueringen av Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse (SOL) ved HiMolde. En mer detaljert framdriftsplan er presentert i tabell 1 nedenfor.

	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni
Oppstart, interne møter						
Datainnsamling						
Utarbeidelse av intern rapport						
Utkast, interne møter						
Ekstern evaluering						
Diskusjon og tilbakemeldinger internt, tiltak						
Sluttrapport						

Tabell 1. Fremdriftsplan for periodisk programevaluering av SOL-masteren – 2021.

Både problemstillinger for og utkast til denne rapporten er forelagt *kolleger* og *studenttillitsvalgte* for innspill, diskusjon og kommentarer. Det vil bli lagt vekt på å trekke inn disse miljøene også i det videre arbeidet.

1.1 Evalueringens problemstillinger

Rapporten tar utgangspunkt i de generelle mål som HiMolde har formulert for den periodiske evalueringen (se kap. 1.0). Innenfor disse rammene er det flere mer spesifikke problemstillinger

¹ <https://www.himolde.no/studier/om/studiekvalitet/kvalitetssystem/evaluering-og-kvalitetsutvikling/periodisk-studieprogramevaluering/>

² Samme sted.

og utfordringer som har gitt retning til innholdet i den interne rapporten. Disse fokusområdene har i det alt vesentlige framkommet på bakgrunn av dialog med studenter og kollegaer. I de elleve punktene som er gjengitt under, er noen eksemplifisert med konkrete spørsmål, mens andre løfter fram temaet mer åpent.

1. Størrelser på kurs. Det er nå mange små kurs (7,5 stp). Kan dette representere en fare for faglig fragmentering? Noen emner som opprinnelig var på 15 stp, er blitt splittet i to gjennom tidligere studieplanrevisjoner. Bør vi slå sammen oppdelte emner?
2. Undervisningsformer. Samlingsbasert eller timebasert?
3. Antall valgfag.
4. Rekruttering, deltidsstudenter, videreutdanning. SOL er et heltidsstudium med mange deltidsstudenter. Bør vi formalisere et deltidsalternativ?
5. Sammenheng i studieprogrammet. Det er en stor bredde i faglige inntak. Blir dette for sprikende for studentene?
6. Arbeids- og samfunnslivsrelevans.
7. Forholdet mellom masteroppgave og metodekurs. Prosjektskissearbeidet til masteroppgaven er en del av metodekurset. Bør dette skilles mer?
8. Akademisk skriving. En del veiledere opplever at mange studenter begynner på masteroppgaven med noe manglende ferdigheter innen akademisk skriving.
9. Samarbeid med andre masterstudier – studenters ulike forutsetninger og behov.
10. Bruk av eksterne forelesere versus å bygge opp egen kompetanse.
11. Studentenes refleksjonsevne, viktig i forhold til læringsmålene.

Rapporten er i stor grad disponert etter disse problemstillingene. Flere av punktene er svært omfattende. Både av hensyn til kapasitet og datagrunnlag har det ikke vært mulig å behandle alle problemstillinger like grundig. Vi mener likevel at de samlet gir et godt grunnlag for å kunne vurdere vesentlige trekk ved SOL-masteren, og slik representere et kunnskapsgrunnlag for videre arbeid i tråd med HiMoldes retningslinjer for kvalitetsforbedring.

Vi tar først for oss en beskrivelse av SOL-masteren for så å gli over i de direkte evalueringsmessige aspektene. Spesielt er disse aspektene dekket i kapitlene 6 og 7. Noe kategorisk skille mellom det beskrivende og det evaluerende er det ikke.

Denne interne rapporten tar ikke sikte på å formulere forslag til eksplisitte tiltak, selv om det kan sies å ligge visse føringer spesielt i avslutningskapitlet. Forslag til tiltak kommer først og fremst gjennom den videre prosessen i evalueringsarbeidet.

2. Metode og datagrunnlag

Den interne rapporten er basert på både kvantitative og kvalitative data. De kvantitative dataene er i all hovedsak sekundærdata hentet fra andre, rutinemessige undersøkelser og databaser. De kvalitative dataene består av en rekke evalueringer, rapporter og referat. I tillegg er det samlet inn egne data gjennom intervjuer med tidligere studenter på studieprogrammet. Både kvantitative og kvalitative data er innhentet i 2021, men omhandler forhold tilbake i tid.

Kvantitative data	Kvalitative data
Emneevalueringer og emnerapporter	Emneevalueringer og emnerapporter
Kandidatundersøkelser	Referat fra kvalitetsteam og kullmøter
Statistikk (DBH/Tableau)	Referat fra lærer/seksjonsmøter
Studiebarometeret	Studieprogramrapport
	Intervjuer med tidligere studenter
	Studiehåndboka
	Årsrapporter

Tabell 2. Oversikt over datagrunnlaget

De fleste av kildene inngår i de løpende kvalitetstiltak og vil bli nærmere presentert i kapittel 4. Dette kapitlet vil også inneholde noen metodiske betraktninger.

I tråd med forskriften og HiMoldes retningslinjer er internrapporten tungt forankret i student-/kandidaterfaringer. Her bygger vi både på standardiserte målinger av studenttilfredshet, som i studiebarometeret, og på ferdige kandidaters vurderinger av programmets kvalitet. I tillegg har SOL-studentene vært sikret en aktiv rolle i selve prosessen med utvelging av temaområder og gitt muligheter for å komme med innspill gjennom kvalitetsteammøter.

Kollegaerfaringer har selvsagt også virket inn både på formuleringer av problemstillinger og i fortolkning og analyse av data. Det har i alt vært arrangert to møter i fagmiljøet for å sikre innspill og forankring. Data om kollegaers erfaringer kunne nok vært samlet inn og analysert på en mer systematisk måte enn det som er gjort her.

3. Om studiet

Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse fikk akkreditering i november 2005 og tok opp sine første studenter høsten 2006. Før dette var deler av programmet en egen retning innen Master of Science in Logistics.

SOL-masteren er ett av flere studieprogram ved Avdeling for økonomi og samfunnsvitenskap (ØS). Ved avdelingen finnes også Master i økonomi og administrasjon, Master i sport management, Master i helseledelse samt en rekke bachelorprogram og årstudier. Det er et relativt utstrakt samarbeid mellom programmene (jf. kap. 6.9).

SOL-masteren er et samfunnsvitenskapelig og tverrfaglig studium. Et hovedmål er å gi studentene kunnskap og evne til å forstå og analysere sammenhenger i et stadig mer komplekst og dynamisk samfunn. Dette gjelder ikke minst forholdet mellom endringer på ulike aggregeringsnivå, særlig på samfunns- og organisasjonsnivå, herunder globaliseringens betydning. Programmet trekker veksler på flere fagtradisjoner, deriblant organisasjonsteori, sosiologi, økonomi, statsvitenskap og historie. Ledelsesteori, samfunnsvitenskapelig metode og innovasjonsteori inngår som sentrale deler av programmet. Bredden gjenspeiles også i en rekke valgfag, eksempelvis prosjektledelse, ledelse i helse- og sosialtjenesten, fremtidens (smarte) byer.. En slik tverrfaglig og helhetlig tilnærming kvalifiserer til en rekke stillinger både innen offentlig og privat sektor, og gir grunnlag for å videre akademisk karriere gjennom opptak til

ulike doktorgradsprogram. SOL-masteren har pr. utgangen av 2020 uteksaminert 180 kandidater. To av disse har siden oppnådd PhD-graden ved HiMolde, og tre SOL-kandidater er for tiden dr. grads-stipendiater ved Høgskolen.

Studiet omfatter 120 studiepoeng fordelt på 2 år (4 semestre). Opptakskrav er relevant bachelorgrad med karaktersnitt C eller bedre. Relevant bachelorgrad betyr et krav om minimum 80 studiepoeng innen samfunnsvitenskapelige eller økonomisk-administrative fag. Slike fag kan for eksempel være sosiologi, statsvitenskap, historie, juss mm. Det tilbys sidetittel siviløkonom for kandidater som har bachelorgrad i økonomi og administrasjon, men under forutsetning av at valgfagene som velges tilfredsstillende breddekravene i en økonomisk-administrativ master.

Studieprogrammet har et normtall på 20 studenter. De siste årene har det vært tatt opp flere studenter, rundt 25. Begrensning i normtall er blant annet gjort for å sikre ressurser til god veiledning på masteroppgavene. Det antas videre at et sosialt og faglig studentmiljø ivaretas ved et slikt antall.

For studenter som startet høsten 2020, ser studieprogrammet slik ut:³

Høst 2020

Obligatorisk emner

ADM700 Globale endringer og organisasjoner	15 stp
ADM715 Essentials in organization and management	7.5 stp
ADM910 Samfunnsvitenskapelige grunnlagsproblemer og vitenskapsteori	7.5 stp

Vår 2021

Obligatorisk emner

ADM815 Innovasjon	7.5 stp
----------------------	---------

Valgfrie emner tilsvarende 22,5 stp*

Høst 2021

Obligatorisk emner

ADM820 Nyskaping i tjenesteyting og offentlig sektor	7.5 stp
ADM825 Special Issues in Organization and Management	7.5 stp
ADM912 Samfunnsvitenskapelige metoder	15 stp

Vår 2022

Obligatorisk emner

ADM755 Mastergradsoppgave	30 stp
------------------------------	--------

Tabell 3. Oversikt over emnene på Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse, og hvordan de plasserer seg i de ulike semestre (Studiehåndboken).

Studentene kan velge mellom en rekke valgfag innen organisasjon, innovasjon, samfunnsfag/utvikling, utplassering, prosjektledelse mm. jf. tabell 4 under.

³ <https://www.himolde.no/studier/program/samfunnsendring-organisasjon-ledelse/studieplaner/2020.html>

Valgfrie emner

ADM701 Utplassering SOL master	15 stp
ADM730 Fremtidens (smarte) byer	7.5 stp
ADM735 International Marketing	7.5 stp
ADM740 International Business	7.5 stp
ADM745 Makt, ledelse og retorikk	7.5 stp
ADM799 - Del 1 av 2 Ledelse i helse-og sosialtjenesten	
ADM805 Grønn vekst – Strategier og ideologier	7.5 stp
ADM835 Exchange semester	30 stp
IBE700 Enterprise Resource Planning Systems (ERP-systems) with SAP	7.5 stp
IDR810 Event Organization	7.5 stp
LOG765 Project Planning and Control	7.5 stp
MHS705 Samarbeidsdrevet innovasjon	7.5 stp
TRA715 Transport and Urban Development	7.5 stp
TRA720 Cost-Benefit Analysis with Applications in Transport Infrastructure	7.5 stp

Høst 2022

ADM799 - Del 2 av 2 Ledelse i helse-og sosialtjenesten	30 stp
SØK700 Internasjonal økonomi og globalisering	7.5 stp

Tabell 4. Oversikt over valgfag for våren 2022 og høsten 2022 (Studiehåndboken).

Læringsutbytte for studiet er angitt slik:

<p>Kandidaten etter fullført utdanning:</p> <p>Kunnskap</p> <ul style="list-style-type: none">• ha dyptgående kunnskap om teorier om økonomisk utvikling, politikk, organisasjonsutvikling og ledelse• ha god innsikt i nyere utvikling på disse ulike områdene, og forholdene mellom dem• ha god kunnskap innen samfunnsvitenskapelig metode <p>Ferdigheter</p> <ul style="list-style-type: none">• kunne anvende teorier for å analysere komplekse problemstillinger på en reflektert måte og innen en tverrfaglig ramme• kunne tilegne seg ny faglitteratur på en selvstendig og kritisk måte• kunne gjøre selvstendig akademisk analysearbeid på en teoretisk informert og metodisk forsvarlig måte• evne å presentere arbeid skriftlig og muntlig i så vel en akademisk som en populær form• evne å bidra i løsning av konkrete organisasjonsproblem innen offentlig og privat sektor <p>Generell kompetanse</p> <ul style="list-style-type: none">• ha utviklet evne både til å arbeide selvstendig og i samarbeid med andre• ha opparbeidet evne til å reflektere over og å reagere i forhold til etiske konsekvenser av egen og andres yrkes- og fagutøvelse
--

Tabell 5. Læringsutbytte (Studiehåndboken).

Masterprogrammet kvalifiserer for opptak til ulike doktorgradsstudier ved en rekke utdanningsinstitusjoner. Ved Høgskolen i Molde tilbys det Ph.d. innen logistikk. Institusjonen samarbeider og med Høgskolen i Volda om felles Ph.d. i helse- og sosialfag.

4. Kvalitetssikringstiltak

Høgskolen i Molde har innført en rekke tiltak for å sikre og videreutvikle kvaliteten i studiene. Nedenfor gis en oversikt over de viktigste av disse tiltakene.

4.1 Kullmøter

Minst én gang i semesteret inviteres studenter på hvert årskull i et studieprogram til allmøter – såkalte kullmøter. En eller flere fagansatte (ev. studieleder) leder møtene. Slike møter fungerer som arena for studentene til å komme med synspunkter og tilbakemeldinger om studieprogrammet. På SOL-masteren har deltakelsen variert, men vi har et klart inntrykk av at dette også gjelder andre studieprogram Det har og blitt forsøkt å legge kullmøter til ordinær undervisning og/eller tilby servering for å sikre bred deltakelse. Dette har hatt gode effekter på oppmøte

4.2 Kvalitetsteammøter

Hvert semester arrangeres det to kvalitetsteammøter. Fra studentene stiller tillitsvalgt og varatillitsvalgt fra hvert kull. I tillegg deltar studieleder og andre fagansatte. Det påses likevel at det er en overvekt av studenter på kvalitetsteammøtene. På møtene legges det opp til en bred agenda hvor fokus strekker seg over en rekke felt, deriblant undervisningsopplegg, studie- og læringsmiljø, pedagogiske spørsmål eller tilbakemeldinger, kvalitetssikring og evaluering av undervisning og studier. Deltakelsen i slike møter har vært god.

4.3 Kollegamøter

To til tre ganger hvert semester blir det avholdt møter mellom fagansatte. De siste årene har disse tidvis omfattet utelukkende fagansatte som underviser på SOL-masteren, tidvis har disse møtene også inkludert fagansatte som arbeider på tilgrensende program, som bacheloren i juss og administrasjon (fra høsten bachelorer i politikk, juss og administrasjon og i rettsvitenskap). Det er uenighet i fagmiljøet om hvor bred deltakelsen i slike møter normalt skal være og følgelig hva som definerer fagmiljøet. Et argumenter for en bred deltakelse er at en dermed får mulighet for å drøfte på tvers av program og utdanningsnivå, et argument for en mer snever deltakelse er at en med dette får større muligheter for å ta opp mer spesifikke programsaker.

4.4 Emneevalueringer

Det gjennomføres evalueringer av emner hvert tredje år, av nye emner samt ved emner som har ny fagansvarlig. Datagrunnlaget er basert på studenters tilbakemeldinger (spørreskjema inkl. åpne svarfelt) og gjennomføres av avdeling ØS. På bakgrunn av evalueringen utarbeides det en evalueringsrapport av fagansvarlig. Rapporten behandles i kvalitetsteammøter, og inkluderes i den årlige studieprogramrapporten.

I tillegg til de rutinemessige emneevalueringene, har de fleste emneansvarlige løpende dialog med studentene, og flere avslutter siste forelesning for semesteret med å diskutere emnet på uformelt vis.

Det ble ikke gjort emneevalueringer våren 2020 grunnet COVID19-pandemien.

4.5 Ekstern sensur

Alle emner som er gjenstand for formell emneevaluering, skal ha ekstern sensor. Den interne sensor er normalt fagansvarlig selv. Alle masteroppgaver skal ha ekstern sensor i tillegg til den interne. Det er besluttet at intern sensor framover ikke skal være veileder, riktignok med muligheter for unntak.

4.6 Kandidatundersøkelser

Høgskolen i Molde gjennomfører på eget initiativ kandidatundersøkelser hvert annet år. Disse er rettet mot nylig eksaminerte kandidater og gjennomføres et halvt år etter fullført grad. Det samles inn data som kartlegger hvorvidt kandidatene har fått relevant arbeid etc, men også

kandidatenes erfaringer med selve studiet. Deltakelsen ligget jevnt høyt, eksempelvis med svarprosent på 74 % i 2017 og 92 % i 2019 jf. tabell 6 under.

Årstall	Antall populasjon	Antall respons	Svarandel
2019	13	12	92 %
2017	19	14	74 %
2015	12	11	92 %
2013	17	16	94 %

Tabell 6. Svarandel på Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse, på de ulike år. Kandidatundersøkelsen. (Øivind Opdal).

4.7 Studiebarometeret

Studiebarometeret er en kvantitativ undersøkelse som utføres nasjonalt av NOKUT på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Spørreundersøkelsen besvares av andreårsstudenter. Responsraten blant SOL studentene har ligget mellom 44 og 77 %. En rekke temaer tas opp i undersøkelsen, deriblant undervisning, faglig og sosialt læringsmiljø, tilbakemelding og veiledning, eget engasjement mm.

Svarprosent og antall respondenter

2015	53,0%	10
2016	77,0%	20
2017	44,0%	8
2018	69,0%	11
2019	44,0%	7
2020	50,0%	9

Tabell 7. Studiebarometeret, svarprosent og antall respondenter for Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse, 2015-2020. (Tableau Studiedata).

Vi presenterer i denne evalueringen en rekke data fra studiebarometeret. I lys av til dels lav svarprosent og få respondenter, er vi forsiktige med å trekke for bastante konklusjoner på bakgrunn av disse tallene. Er det imidlertid mønster som gjentar seg fra år til år og/eller synes å få støtte fra andre typer data, er vi mer trygge på å konkludere med mindre grad av forbehold.

4.8 Tableau

Tableau er et analyse- og rapporteringssystem med omfattende data og muligheter for å gjøre sammenligninger både på enkeltprogram og med andre studieprogram. Systemet gir gode muligheter for visuelle fremstillinger. Data i Tableau hentes fra Høgskolens egne data og fra Studiebarometeret.

4.9 Intervjuer med tidligere kandidater

Denne evalueringen baserer seg også på en egen intervjuundersøkelse med et utvalg SOL-kandidater. Ferdige kandidater ble rekruttert fra kull 2012-14, 2014-16, 2016-18 og 2018-20. Invitasjon til deltakelse ble sendt til samtlige kandidater i aktuelle kull via e-post. Responsten varierte, alt fra én fra ett kull, til fire fra andre. På bakgrunn av antall, ble det gjennomført både fokusgruppeintervju og individuelle intervju. Intervjuene ble gjennomført i midten av mars 2021. Totalt deltok 11 informanter. Formen var semistrukturert, med åpen inngang hvor informantene fikk starte med å fortelle fritt om studietiden og masterprogrammet. Deretter presenterte intervjuer åpne spørsmål forankret i de aktuelle problemstillingene (se kap. 1.1.). Intervjuene ble foretatt av en høyskolelektor som ikke har undervisningsoppgaver på SOL-masteren, men som selv har tatt denne utdanningen.

Det kan hevdes at utvalget er spesielt sammensatt. Informantene i undersøkelsen hadde alle gode stillinger. Det kan tenkes at kandidater som ikke har fått seg arbeid har vegret seg for å delta. En må også ta høyde for at tidligere studenter som potensielt har hatt lite utbytte av masteren, heller ikke har meldt sin interesse til deltakelse. Når det i evalueringa henvises til informanter, er det kandidater fra intervjuene det refereres til.

5. Rekruttering og bærekraft

Studieprogrammet har en unik fagprofil og skiller seg fra andre nærliggende program i Norge ved den brede fagsammensetningen. Konkurransen om studenter kretser trolig rundt andre masterprogram som tilbyr ledelse og/eller organisasjonsfag, samt program som kombinerer administrative og ledelsesfag med økonomi.

Studiet har hatt et stabilt og økende søkertall, jf. tabell 8 under.
Søking og opptak

STUDIEPROGRAM	ARSTALL	TERMINKO..	Søkere	1.prioritet	Fått tilbud (NOM)	Svart ja	Møtt
81 Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse	2016	HØST	130	66,0	40	26	23
	2017	HØST	105	57,0	44	26	20
	2018	HØST	125	75,0	49	33	23
	2019	HØST	117	70,0	61	32	27
	2020	HØST	113	78,0	69	39	23
	2021	HØST	129	86,0	72	0	0

Tabell 8. Studieplasser, antall som har blitt tilbudt studieplass, antall ja-svar, antall registrerte av de som har fått tilbud 2016-2021. (Tableau Studiedata).

Som det fremgår av tabell 9 under, er flertallet av studentene kvinner. Vi mangler tilfredsstillende data for å forklare den skjeve kjønnsfordelingen. En medvirkende årsak kan være at vi rekrutterer en del studenter fra Bachelor i juss og administrasjon og at tilsvarende skjevfordeling der virker inn på SOL-masteren.

Antall studenter

Årstall	Kjønn	Termin			
		VÅR		HØST	
		Aktive	% of Total A..	Aktive	% of Total A..
2017	Total	54	100%	49	100%
	K	39	72%	35	71%
	M	15	28%	14	29%
2018	Total	42	100%	51	100%
	K	31	74%	36	71%
	M	11	26%	15	29%
2019	Total	45	100%	54	100%
	K	31	69%	37	69%
	M	14	31%	17	31%
2020	Total	47	100%	56	100%
	K	33	70%	37	66%
	M	14	30%	19	34%

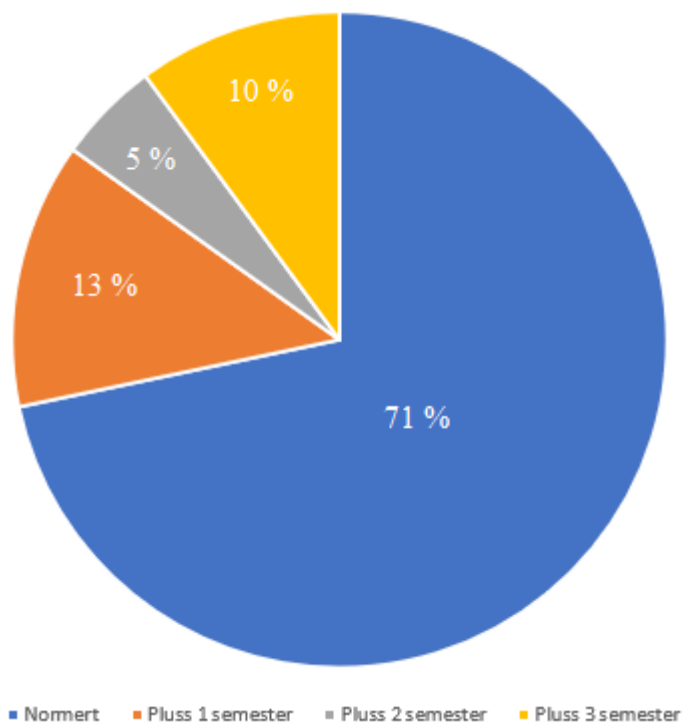
Tabell 9. Antall studenter på masterprogrammet og kjønnsfordelingen, 2017-2020. (Tableau Studiedata).

5.1 Studiepoengproduksjon og gjennomstrømning

Studieprogram	2016	2017	2018	2019
	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)	Studiepoeng produksjon (60 stp. enh.)
Bachelor i juss og administrasjon	46,68	49,14	56,23	50,27
Bachelor i regnskap og revisjon	45,66	50,20	59,03	63,52
Bachelor i Sport Management (idrettsledelse)	52,5	50,15	53,23	48,86
Bachelor i økonomi og administrasjon	42,43	45,04	51,48	47,60
Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse	46,18	43,55	46,3	35,76
Master i økonomi og administrasjon	50,53	46,64	48,27	52,17
Master of Science in Sport Management	52,16	59,51	47,25	40,76
Årsstudium i bedriftsøkonomi	35,77	39,18	35,69	30,26
Årsstudium i idrett og Adventure	57,8	55,83	65	56,15
Årsstudium i juss	47,93	41,05	39,55	50,95
Årsstudium i statsvitenskap	35,45	33,75	41,43	41,51
Sum	37,68	36,09	38,68	35,29

Tabell 10. Oversikt over studiepoengproduksjon per student, 2016-19 Avd. ØS. (DBH).

Tabell 10 viser at våre studenter har en studiepoengproduksjon som er gjennomgående noe lavere enn ved andre ØS-program. En normal «årsproduksjon» av studiepoeng per student, er 60 studiepoeng. Det antas at en vesentlig årsak til lavere årsproduksjon, er at ganske mange av våre studenter arbeider ved siden av og i praksis er deltidsstudenter, se kap. 5.3.

Figur 1. Gjennomføringstid. Totalt antall kvalifikasjoner (fullført mastergrad) innen normert tid (4 semestre), pluss 1-3 semestre, kull 2012-2019. Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse. (Tableau Studiedata).

Figur 1 ovenfor viser at 71 % av våre *uteksaminerte kandidater* fullfører på normert tid, 13 prosent bruker ett semester ekstra. Dette er relativt gode tall.. Vel så interessant som mål på gjennomstrømming er progresjonen målt i forhold til de studentene som *begynner* på studieprogrammet. Tabell 11 nedenfor tar for seg dette.

Startår	Grand T..	Semesternummer								
		1	2	3	4	5	6	7	8	
2013 HØST	Aktive	20	20	18	17	17	6	8	5	3
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	13	0	0	0	8	9	10	12	13
	Andel_kvalifikasjoner	65,00%	0,00%	0,00%	0,00%	40,00%	45,00%	50,00%	60,00%	65,00%
2014 HØST	Aktive	22	22	19	19	16	3	4	2	1
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	11	0	0	0	11	11	11	11	11
	Andel_kvalifikasjoner	50,00%	0,00%	0,00%	0,00%	50,00%	50,00%	50,00%	50,00%	50,00%
2015 HØST	Aktive	30	30	24	25	24	6	2	2	1
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	22	0	0	0	17	20	21	21	22
	Andel_kvalifikasjoner	73,33%	0,00%	0,00%	0,00%	56,67%	66,67%	70,00%	70,00%	73,33%
2016 HØST	Aktive	21	21	19	17	18	10	7	5	4
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	14	0	0	0	8	11	13	14	14
	Andel_kvalifikasjoner	66,67%	0,00%	0,00%	0,00%	38,10%	52,38%	61,90%	66,67%	66,67%
2017 HØST	Aktive	19	19	16	15	15	4	4	2	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	11	0	0	0	10	10	11	11	11
	Andel_kvalifikasjoner	57,89%	0,00%	0,00%	0,00%	52,63%	52,63%	57,89%	57,89%	

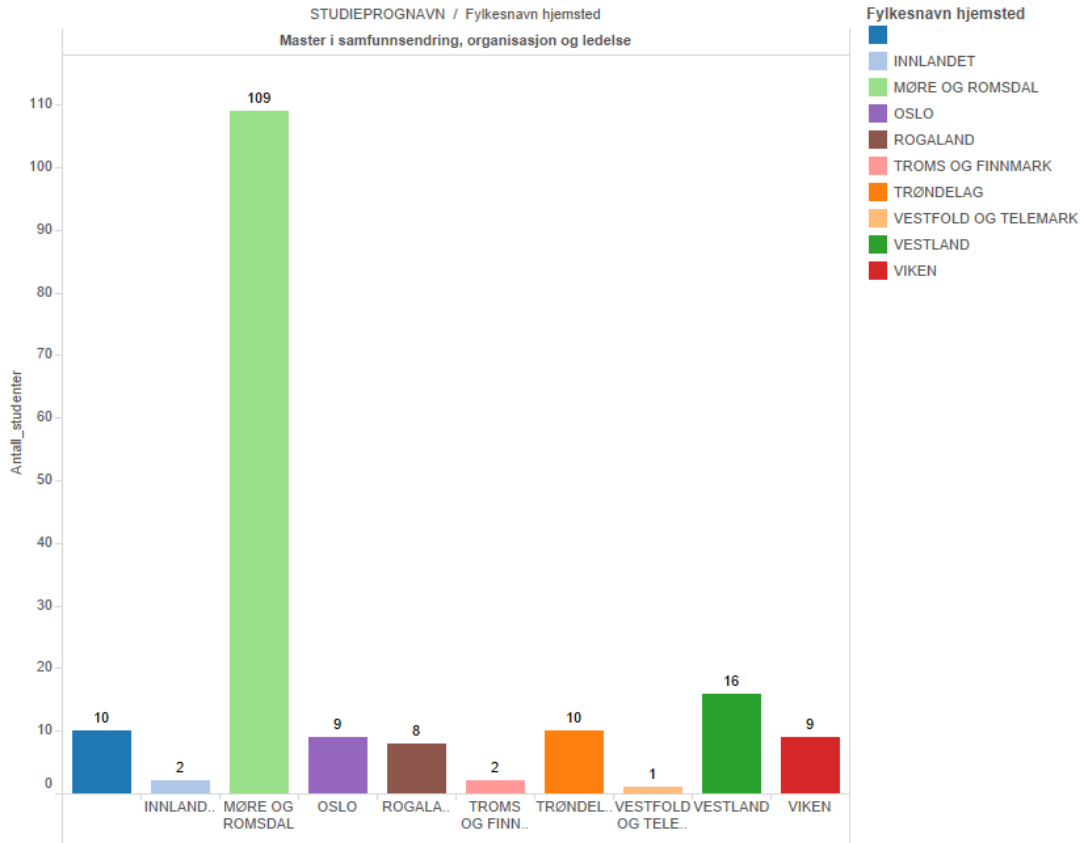
Tabell 11. Ferdigstillelse av SOL-master, studiestart 2013 – 2017. Gjennomstrømning, antall studenter per semester, inkludert fullførte (andel kvalifikasjoner) på normert tid (4 semestre), samt på overtid (semester 5-8) (Tableau Studiedata).

Som det fremgår av tabell 11 over, varierer det hvor mange prosent som tar masteren innen normert tid (4 semestre). Det varierer fra 38 til 57 %. Mellom 73 og 50 %, stort sett over 60 % for de enkelte årskull, har fullført i løpet av åtte semestre. Vi har også flere eksempler på studenter som tar opp igjen delvis fullført studium etter mange års pause.

5.2 Studentenes tilhørighet

Flertallet av studenter på programmet, 62 %, kommer fra Møre og Romsdal. En del kommer direkte fra Bachelor i juss og administrasjon fra HiMolde. I en større kandidatundersøkelse som ble gjort i forbindelse med studieprogramevalueringen av denne bacheloren, framkom det at 30 % av de som svarte på et åpent spørsmål, hadde tatt eller var i ferd med å ta SOL-masteren (N=57). Det er mulig at SOL-masteren ikke er kjent i like stor grad utenfor fylkets grenser, eller at det ikke fremstår som så attraktivt å flytte til Molde for å studere på dette programmet. Samtidig kan rekrutteringen ses som et uttrykk for at en lykkes godt med å nå studenter med geografisk binding til HiMoldes nærområde.

Hvor kommer studentene fra

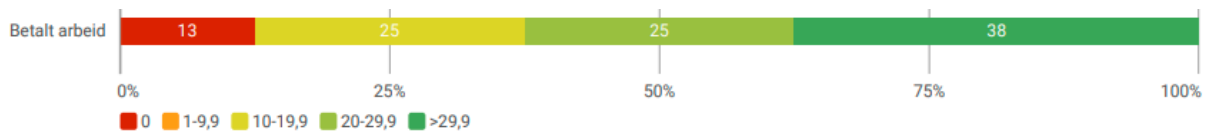

Figur 2. Hjemfylke, startende studenter mellom 2014-2020. (Tableau Studiedata).

Tallene er også en indikasjon på studiets regionale betydning. Erfaringsmessig fungerer SOL-masteren for relativt mange som en videreutdanningsmulighet etter noe arbeidserfaring og av og til ved siden av jobb. Manglende mobilitetsmuligheter og –ønsker må for denne gruppen antas å være hensyn til jobb og familie (se kap. 5.3).

5.3 Andre kjennetegn ved studentene

Et karakteristisk kjennetegn ved studentene på masteren, er altså at en stor andel har betalt arbeid ved siden av studiene, se figur 3 under.

Figur 3. Antall timer studentene bruker ukentlig på betalt arbeid ved siden av studiene. Både deltids- og heltidsstudenter er inkludert. Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse, 2020. (Studiebarometeret).

Ifølge studiebarometeret 2020, hadde 63 % av de som har besvart 20 timer eller mer betalt arbeid, 38 % hadde 30 timer eller mer. Sammenlignet med andre økonomisk-administrative fag nasjonalt, har studentene på SOL-masteren flere timer betalt arbeid ila. en uke, jf. tabell 12 under.

	Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse Master, Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk, Molde	Gjennomsnitt Av alle Økonomisk-administrative fag
Betalt arbeid	21,9	16,9

Tabell 12. Hvor mange timer studentene i gjennomsnitt bruker på betalt arbeid, sammenligning SOL-masteren med alle økonomisk-administrative fag, 2020. (Studiebarometeret).

	Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse Master, Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk, Molde	Master of Science in Logistics Master, Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk, Molde	Master of Science in Sport Management Master, Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk, Molde
Betalt arbeid	21,9	6,0	5,1

Tabell 13. Hvor mange timer studentene i gjennomsnitt bruker på betalt arbeid, sammenligning mellom SOL-masteren, master i logistikk og master i sport management, 2020. (Studiebarometeret).

Som det fremgår av tabellen ovenfor, brukte studentene på SOL-masteren i 2020 vesentlig flere timer på betalt arbeid enn studenter ved andre masterprogram på institusjonen. At SOL-studentene arbeider mye ved siden av studiene synes å være et stabilt fenomen. Ifølge Studiebarometeret 2018 var 50 % av studentene i lønnet arbeid mellom 10-19,9 timer gjennomsnittlig hver uke, 26 % jobbet 20 timer eller mer.

SOL-masteren er i stor grad lagt opp med seminarer som undervisningsform, noe som trolig åpner for at flere ser på studiet som en videreutdanning parallelt med ordinært arbeid. Alderssammensetning peker også i retning av at en høy andel av studentene har flere års arbeidserfaring. Gjennomsnittsalderen for uteksaminerte kandidater i kalenderåret 2018 var 30,4 år (standardavvik 6,7), i 2019 28,9 (standardavvik 5,5) og i 2020 33,7 (standardavvik 8,1). Gjennomsnittsalderen er altså relativt høy, og aldersspredningen må karakteriseres som stor.

5.4 Internasjonalisering

I studieprogrammet er det lagt vekt på en bred og helhetlig forståelse av hvordan det lokale, nasjonale og globale henger sammen og virker inn på hverandre. En slik tilnærming tas opp i flere emner.

Det er lagt opp til at studentene skal ha mulighet for å reise på utveksling i andre semester (vår). Dette semesteret består av ett obligatorisk fag (7,5 stp), hvor resterende skal bestå av valgfag tilsvarende 22,5 studiepoeng. Studentene får informasjon om utvekslingsmulighetene av egen internasjonal koordinator ved institusjonen. Få studenter benytter seg imidlertid av muligheten til å dra på utveksling. En mulig forklaring er at flere har forpliktelser til arbeid og/eller familie utenom studiene. Tilbakemeldinger peker og på studenter som ønsker sidetittel siviløkonom, velger å holde seg i Molde. Tidligere studenter som har vært på utveksling, har reist til Irland (Dublin Business School), Frankrike (ESCE Paris) og Belgia (University of Gent).

SOL-studentene møter gjesteforelesere fra utenlandske institusjoner. Samvirke med studieprogram med en svært stor andel utenlandske studenter, omtalt andre steder i rapporten, har også et internasjonaliseringsaspekt ved seg.

6. Undervisning, arbeidskrav og vurderingsformer – vurderinger og drøfting

Under vises en oversikt over de ulike emnene i studieprogrammet, størrelse (stp), type undervisning, hvorvidt det er arbeidskrav eller obligatorisk deltakelse, eksamensform samt vurderingsformer. All undervisning foregår på institusjonen.

Emne, studiepoeng (stp)	Undervisningsform	Undervisningsspråk	Arbeidskrav/obligatorisk deltakelse	Eksamensform	Vurdering
ADM700 (15 stp)	1-2 dages samlinger, 6-8 ganger ila. semesteret	Norsk	Muntlig fremlegg/Obligatorisk deltakelse	Hjemmeeksamen (gruppe) – 3 dagers varighet	A-F
ADM715 (7,5 stp)	1-2 dagers seminarer	Engelsk	Obligatorisk deltakelse, minimum 75 %	Skoleeksamen	A-F
ADM910 (7,5 stp)	Heldagssamlinger og timebaserte forelesninger, gruppearbeid	Norsk	Nei	Skoleeksamen	A-F
ADM815 (7,5 stp)	6 heldagssamlinger	Norsk	Nei	Skoleeksamen	A-F
ADM820 (7,5 stp)	6 heldagssamlinger, gruppearbeid	Norsk	Nei	Skoleeksamen	A-F
ADM825 (7,5 stp)	Ukesseminarer	Engelsk	Obligatorisk deltakelse, minimum 75 %	3 timers skoleeksamen etter hvert ukeseminar	A-F
ADM912 (15 stp)	4-5 timer forelesning per uke	Norsk	2 obligatoriske oppgaver	Skoleeksamen	A-F
ADM755 (30 stp)	Oppgaveveiledning	Norsk	Nei	Hjemmeeksamen	A-F

Tabell 14. Undervisningsformer, undervisningsspråk, arbeidskrav/obligatorisk deltakelse, vurdering. Det er her ikke tatt hensyn til de spesielle eksamensformene som er innført som følge av Covid-19 – digital hjemmeeksamen. (Studiehåndboken).

En del emner har obligatorisk oppmøte. Man må nok kunne si at oppmøte på øvrige emner kan være noe varierende. Eksamensformen er gjennomgående tradisjonell i den forstand at det anvendes mest skoleeksamen. Eksamensordningene har variert noe over årene, og balansen mellom hjemme- og skoleeksamen er til løpende vurdering. Vi viser til senere drøfting av undervisnings- og vurderingsformer nedenfor.

6.1 Kompetanseoversikt

Tabell 15 nedenfor gir en oversikt over stillingsressurser og formalkompetanse knyttet SOL-masteren studieåret 2020 / 2021.

Ansatt	Fast/Bistilling/ Timelærer	Stillings- prosent	Antall mnd i arbeid	Årsverk	Master SOL
Førsteamanuensis					
Berg Dag Erik	F	100 %	12	1	0,30
Nerland Sølve Mikal	F	100 %	12	1	0,50
Berge Dag Magne	F	100 %	12	1	1,00
Halse Lise Lillebrygfjeld	F	100 %	12	1	0,60
Vik, Erlend	F	100 %	12	1	0,20
Johansen, Christina Berg	F	100 %	6	0,5	0,50
Kirchhoff Ralf	B	20 %	12	0,2	0,10
Innleide timelærere	T	12 %	12	0,12	0,12
TOTALT førsteamanuensis					3,32
Professor					
Gammelsæter Hallgeir	F	100 %	12	1	0,45
Bjarnar, Ove	F	60 %	6	0,3	0,30
Claes Dag Harald	B	20 %	12	0,2	0,10
Innleide timelærere	T	22 %	12	0,22	0,22
TOTALT professor					1,07

Tabell 15. Årsverk og kompetanse knyttet til Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse studieåret 2020 / 2021.

I henhold til tabellen disponerte SOL-masteren i studieåret 2020/21 tett i underkant av 4,4 årsverk, inklusive timelærere, men eksklusive en del veiledningsressurser og årsverksandeler knyttet til valgfag. En av de faste stillingene knyttet til SOL-masteren har stått vakant siden nyttår. Forventet nytilsetting skjer i januar 2022. En annen fast tilsatt, tilsvarende 0,6 årsverk i tabellen ovenfor, er professorstipendiat og har i liten grad deltatt i undervisningen i inneværende studieår.

Samtlige årsverk gis av personer med førstekompetanse og 24 % utføres av faglærere med professorkompetanse. Tilsvarende tall på ansatte i faglig stilling (altså eks timelærere) er 21 %. Dette tilfredsstiller krav i den såkalte Tilsynsforskriften, §2-3 (4). Kravet her er en professorandel av førstekompetente på minst 10 prosent.⁴

I tillegg kommer at mange av valgfagene som tilhører andre program, blir undervist av ansatte med professorkompetanse.

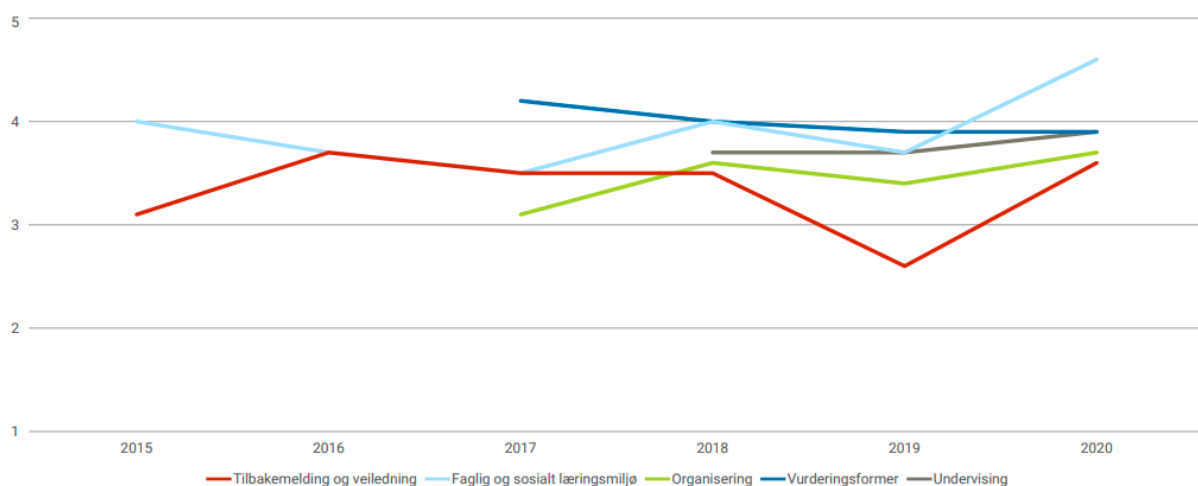
⁴ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>

Når det gjelder veiledning på masteroppgavene, bruker SOL ressurser fra Bachelor i juss og administrasjon og personer utenfor HiMolde. Det vil bli for komplisert å beregne årsverk som ligger i dette.

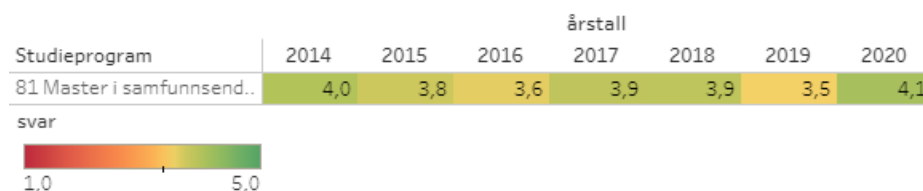
På obligatoriske emner (eks. masteroppgaven) var det studieåret 2020/2021 åtte fast ansatte involvert. I tillegg var det engasjert syv timelærere og ansatte i bistillinger. Det er videre et kjennetegn ved fast ansatte med tilknytning til SOL at flertallet også underviser på andre program ved HiMolde; Bachelor i juss og administrasjon, Bachelor i sport management og Master i helseledelse, noe som forklarer at andel årsverk på SOL gjennomgående er lavere enn stillingsandelen (jf. tabell 15).

Det er dilemmaer knyttet til det høye antallet fagpersoner som er involvert i programmet. Bare på programmets obligatoriske kurs var det involvert til sammen 15 faglige undervisere (syv emner, eks. masteroppgave), mange av disse var eksterne. Noen er «Tordenskjolds soldater». Samtlige kurs bortsett fra ett, hadde mer enn en lærer. I tillegg kommer fagpersoner involvert i valgfrie emner. Noen mulige fordeler og ulemper knyttet til mangfoldet på lærersiden, er drøftet senere i rapporten.

6.2 Utvikling av hovedområder - studenterfaringer

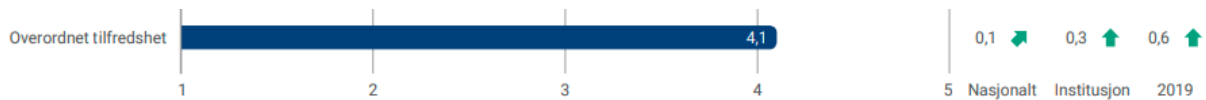

Figur 4. Utvikling på hovedområder fra 2015-2020, Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse. (Studiebarometeret).

Figur 5. Overordnet tilfredshet, Master i Samfunnsendring, organisasjon og ledelse, 2014-2020. «Jeg er alt i alt tilfreds med studieprogrammet jeg går på» 1 = Ikke enig, 5 = Helt enig. Gj.snitt. (Tableau Studiedata).

Den overordnede tilfredsheten, slik den måles gjennom Studiebarometeret, har vært forholdsvis jevn frem til og med 2018, med et gjennomsnitt rundt 4,0. I 2019 var det en midlertidig dupp ned til 3,5. I 2020 gikk gjennomsnittet for overordnet tilfredshet opp igjen, til 4,1. Sammenlignet med landsgjennomsnittet, har programmet ligget godt an, jf. figur 6 under.

Figur 6. Overordnet tilfredshet, Master i Samfunnsendring, organisasjon og ledelse sammenlignet med andre programmer på institusjonen, og med landsgjennomsnittet, 2020. (Studiebarometeret).

Svingninger fra et år til et annet, kan ikke tas som et entydig valid uttrykk for svingninger i programmets kvalitet. Med et lite tallgrunnlag (N=9 i 2020) gir endringer blant 2-3 studenter utslag. I stor grad måler disse tallene svingninger i karaktertrekk ved studentene, som deres forventninger. Gjennomgående konstaterer vi at den overordnede tilfredsheten er relativt høy gjennom årene. Tilbakemeldinger fra studenter peker mot et godt sosio-faglig miljø både mellom studenter og mellom studenter og faglærere. Høsten 2019 hadde programmet for første gang et introduksjonsseminar for de nye studentene, der en reiste bort. Det må antas at seminaret har hatt en god sosialbyggende effekt.

Inntrykket av at det er et godt sosiofaglig miljø, får støtte i intervjumaterialet. Flere informanter har poengtert at det har eksistert et godt klima for diskusjon og meningsutveksling. Her ble det bl.a. pekt på fordelene av at det var stor bredde og variasjon i studentenes bakgrunn, både mht. alder og arbeidserfaring;

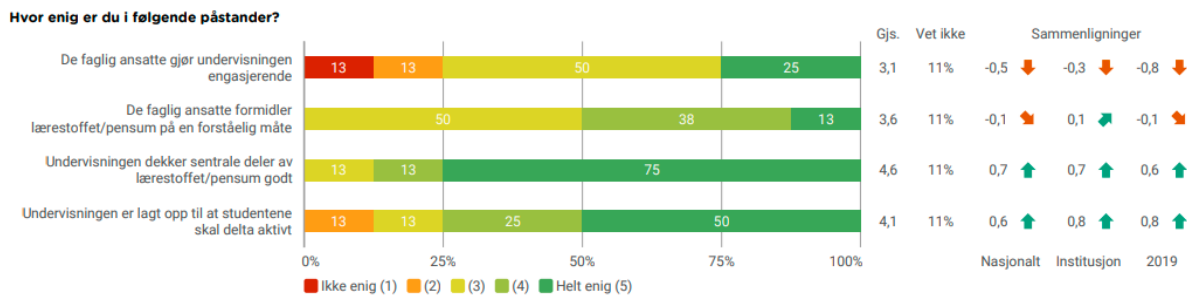
«(...) har og lært utrolig mye fra diskusjoner i klasserommet, og arbeidserfaring som X og X har med seg, og for meg som var nyutdannet hele veien, nyttig å sitte i sånt fora, kjente igjen mye av dette når jeg begynte å jobbe. Fin ting at det var så blandet erfaring».

En informant med arbeidserfaring opplevde at studentenes varierte bakgrunn ga ham nye perspektiv. Flere informanter pekte på at det gode miljøet ga høy trivsel.

6.3 Undervisningsform

Et sentralt spørsmål når det gjelder undervisningsformer på SOL-masteren, er fordelingen mellom samlingsbasert og timebasert undervisning.

Undervisningen er nå i stor grad organisert i en-dags eller flere dagers samlinger. I flere emner legges det og opp til gruppearbeid, i ett emne med krav om å presentere slikt arbeid. Som følge av koronasituasjonen, har det blitt gitt digital undervisning via Zoom, både parallelt til fysisk undervisning og i noen tilfeller/faser som eneste alternativ

Figur 7. Indekser om undervisning i Studiebarometeret. Master i Samfunnsendring, organisasjon og ledelse, 2020. (Tableau Studiedata).

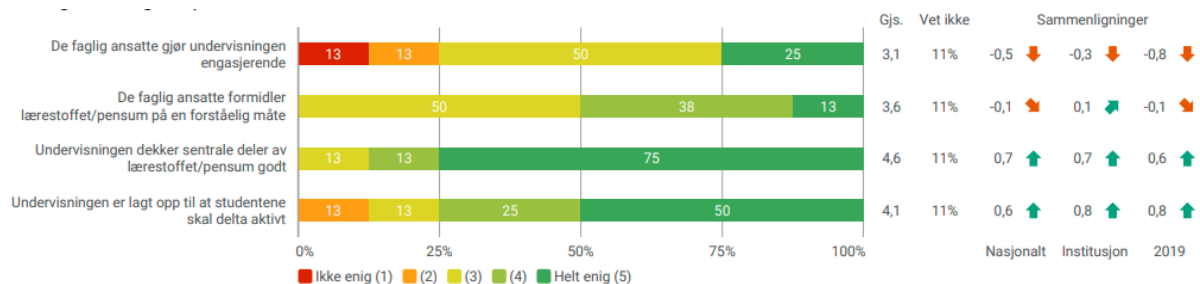
Tilbakemeldinger og diskusjoner vedrørende undervisningsform, har kretset rundt fordeler og ulemper ved samlingsbasert versus timebasert undervisning. Meningene blant studenter og ansatte er delte. Noen studenter peker på et stort pensum som skal gjennomgås når det er samlinger, mens andre viser til at samlingsbasert undervisning gjør det mulig å ha betalt arbeid ved siden av studiene. Flere tidligere kandidater og aktive studenter trives med en miks av begge undervisningsformene. En erfaring som ble delt av flere, var at det kunne bli mye skippertak ved å ha samlingsbasert undervisning. Noen ønsket mer kontinuitet. Dette ønsket er konsistent med enkelte fagansattes erfaringer; samlingsbasert undervisning kan føre til at det er mye pensum som skal leses til hver samling, og at studentene ikke er godt nok forberedte. Enkelte kandidatinformanter framholdt at tyngre fag fordret modning og refleksjon, og at det var fordelaktig om de fagene var organisert med timesbasert undervisning. Slik undervisning kunne på sin side by på utfordringer for de som ikke hadde lokal tilhørighet og som hadde lang reisevei til Høgskolen.

I de toårige kandidatundersøkelsene har tallene variert noe omkring studentenes tilfredshet med kvaliteten på undervisningsformene. Andelen fornøyde eller svært fornøyde var i 2012 på 56 %, 43 % i 2017 og 50 % i 2019.

Det har vært semestre der studentene gjennom kvalitetsteammøter har gitt tilbakemeldinger på at arbeidspresset har vært for stort og for konsentrert (samlinger og innleveringskrav). Fagansvarlige har etter beste evne prøvd å ta hensyn til dette i påfølgende semestre.

6.4 Undervisning, formidling

«Jeg syns alle (forelesere) stort sett bemerket seg positivt, faglig dyktige», sier en informant i vår kandidatundersøkelse. Dette synet deles av flere informanter, og støttes av Studiebarometeret 2020 i figuren under.

Figur 8. Indekser om undervisning og formidling, Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse, 2020. (Studiebarometeret).

Indeksen over hvor engasjerende undervisningen oppleves av studentene har noen svake score, og i intervjuene var det delte syn på hvordan fag virket engasjerende eller ei. En informant beskrev; «Tema en trodde skulle være kjedelig, ble kjekt og gjort interessant på grunn av flinke forelesere». Noen informanter savnet flere dagsaktuelle caser som kunne knyttes til teori, mens andre var fornøyd med hvordan forelesere hadde konkretisert stoffet gjennom eksempler.

En informant viste til tilpasningsevnen masteren har, og var «Ovrrasket over alt masteren har klart å pakke inn, og samtidig formidlet kunnskapen til noen som er så fersk som kommer rett fra bachelor, men og tilde som har arbeidserfaring. Favnet veldig godt».

Flere fremhevet gode og engasjerte forelesere, som «(...) ønsker oppriktig at vi skal levere og prestere, og få det til (...)». Det nære miljøet med tilgjengelige forelesere, ble framhevet og verdsatt av flere. Ett av svarene i kandidatundersøkelsen fra 2019 illustrerer dette; «Jeg har satt pris på at det har vært kort vei til foreleser». Lav terskel for å ta kontakt med ansatte, ble gjennomgående trukket frem som positivt i intervjuene. Slike faktorer ble beskrevet som «suksesskriterier» for en mindre skole i en liten by.

6.5 Bruk av eksterne forelesere

Bakgrunnen for at vi tar dette opp som en problemstilling, er en bekymring fra enkelte faglige ansatte over at bruken av eksterne forelesere bl.a. kan gå på bekostning av kontinuitet og sammenheng i program og emner, og at det kan hemme oppbyggingen av egen kompetanse på sentrale områder innen programmet.

Flere informanter trakk frem gjesteforelesere som positivt. Som en sa: «Syns den store gleden ved SOL masteren har vært veldig mange kompetente og gode gjesteforelesere. Det setter jeg veldig pris på». Begrunnelsene var at gjesteforelesere hadde god dybdekunnskap og gjerne empiriske eksempler som kunne knyttes opp mot teori og pensum. Dette ga godt faglig utbytte. En informant beskrev at «(...) man ble veldig prioritert», ved at man fikk gode forelesere. En annen mente at mangfoldet i bakgrunnene til samtlige forelesere gjorde at masteren fremstod som et avansert studium. Dette må antas å henge sammen med at vi har brukt gjesteforelesere som både er gode formidlere og har bidratt innenfor sine forskningsmessige spesialområder.

Noen informanter pekte likevel på utfordringer ved bruk av eksterne forelesere. Det kunne være manglende overganger eller sammenhenger mellom bolkene de eksterne foreleserne underviste i.

Samlet sett reiser bruken av eksterne forelesere spørsmål om hva som er en god balanse mellom oppbygging av interne fagmiljø og bruk av ressurspersoner utenfor egen organisasjon. Muligheter for samordning og kontinuitet både for studenter og ansatte er viktige faktorer, samtidig som nettverksbygging og former for internasjonalisering er viktige hensyn å ivareta. Vi har ikke et godt nok vurderingsgrunnlag for å konkludere når det gjelder hva som er en god balanse og må nok ha en beredskap for å arbeide videre med spørsmålet.

6.6 Størrelse på kurs

Flere tidligere studenter er tilfredse med størrelsen på kursene målt i antall studiepoeng. En informant mente 15 studiepoengskurs var fordelaktig, med henblikk på bo- og arbeidssituasjon – det opplevdes enklere å konsentrere seg om færre og større fag. En informant opplevde noen fag med samme studiepoeng som ulike med tanke på innhold, omfang og arbeidsmengde.

Samtidig ble det foreslått fra samme informant, å beholde to innovasjonskurs fremfor ett samlet, med bakgrunn i at hver av fagene opplevdes som store.

Det kan være grunn til å anta at flere mindre kurs kan virke arbeidsintensiverende og forvitrende i forhold til kontinuitet og modning. Foreliggende data fra studenthold tyder ikke på at dette er problemstillinger de reflekterer særlig mye over.

6.7 Antall valgfag

Flere informanter pekte på at de savnet å ha flere valgfag å velge mellom, og at en del av valgfagene i stor grad var koblet opp mot logistikkutdanningene. Et par informanter hadde tatt LIHS (Ledelse i helse- og sosialfag, et samarbeid med NTNU i Ålesund og Høgskolen i Volda), og synes det var fint å ha mulighet for å ta valgfag innen helse. Flere trakk frem gode valgfag med godt faglig innhold, og som de har hatt nytte av inn i arbeidslivet, eksempelvis Kommunen i det 21. århundre (ADM840), Contract law (JUR710) og Ledelse av verdinettverk (ADM720).

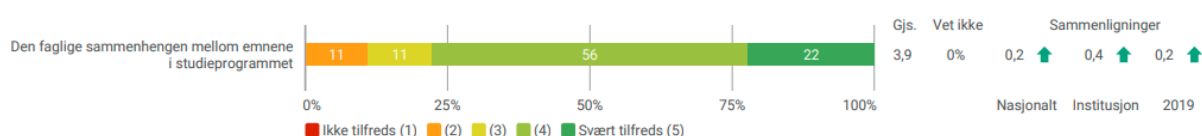
Ved spørsmål om det var noen valgfag studentene savnet eller skulle ønske de hadde fått, kom det flere eksempler; ERP, tyngre organisasjonsfag, ledelsesteori, kommunalfag, økonomifag og fag som ga relasjonskompetanse.

De siste årene har det vært en reduksjon i antall valgfag som fagmiljøet selv sto bak. Det gjelder de tre emnene som er nevnt ovenfor. Delvis var dette emner med en synlig arbeidsrelevans. Noen studenter har også reagert på at de emnene en da bruker fra andre studieprogram i betydelig grad er matematisk modellbaserte og kvantitative. Ikke alle studenter føler seg hjemme i dette. For å kompensere for dette ble det i vårsemesteret 2020 opprettet en utplasseringsordning (ADM701 15 stp), og for våren 2022 er det ført opp to nye valgfag (hver på 7,5 stp) – ADM745 Makt, ledelse og retorikk og ADM 805 Grønn vekst – Strategier og ideologier.

Antall valgfag er selvfølgelig også et ressursproblem. Mange emner kan føre til «kannibalisme» og til at det kan bli få studenter på hvert valgfag. En konsekvens kan være oppsplitting av studentmiljøet og svekket programidentitet. Valgfagstilbudet har også betydning for fordelingen mellom antall studiepoeng valgfag og antall studiepoeng obligatoriske fag andre semester. Så lenge vi under gitte betingelser tilbyr sidetittelen siviløkonom, er muligheten til å øke andelen obligatoriske fag begrenset. En av betingelsene er et «breddekrav» på minimum 20 stp – noe som hos oss tilfredsstilles gjennom valgfag på 22,5 stp.

6.8 Sammenheng i studiet

SOL-masteren er tverrfaglig og fagpersoner med ulik bakgrunn er involvert, inkludert gjesteforelesere. Om programmet framstår med en rimelig faglig sammenheng for studentene, er derfor et viktig tema, selv om både mål og ambisjoner er av en annen karakter enn de vi forbinder med en renere disiplinmaster.

Figur 9. Indeks om faglig sammenheng mellom emnene i studieprogrammet, Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse, 2020. (Studiebarometeret).

Studiebarometeret 2020 kan tyde på at dette likevel ikke oppleves som et stort problem – 78 % er delvis eller svært tilfreds med den faglige sammenhengen. Informantene i intervjuene var delt på hvorvidt de opplevde en rød tråd i studiet eller ei. Enkelte pekte på at enkelte emner kunne virke fragmentert, med henblikk på manglende samsvar mellom underviserne, tema og pensum. Enkelte studenter pekte også på at de erfarte noen emner som for brede og sprikende. Dette gjaldt i hovedsak i emner hvor det hadde vært flere eksterne forelesere.

En student uttrykte seg slik; «Struktur på årene og, at det er rød tråd, at det bygges opp på en mer logisk måte. Det var veldig bredt». En annen informant i samme fokusgruppe kom med denne formuleringen: «Jeg opplevde en viss rød tråd, men opplevde at man hadde utbytte av det første faget og inn i det andre, hentet noe fra hvert fag en kunne bruke i neste fag. Jeg har inntrykk av at det var en viss rød tråd, at en fikk komplementert mer fra ett emne til et andre». Se også kap. 8 om hvordan dette oppleves etter å ha kommet ut i arbeidslivet.

Tidligere kandidatundersøkelser viser også at flesteparten er fornøyd med det faglige innholdet i studiet. I 2019 svarte 67 % at de var fornøyd eller svært fornøyd, tilsvarende 72 % i 2012, 50 % i 2015 og 57 % i 2017. Merk at indeksen ikke direkte måler den faglige sammenhengen i studiet. Det kan være andre aspekt ved det faglige innholdet studentene har hatt i mente når de har besvart kandidatundersøkelsene.

6.9 Samarbeid med andre masterstudier

Flere studenter var positive til at det i to emner er utenlandske studenter med i undervisningen. I disse to fagene samarbeider SOL- masteren med en annen master på ØS. Flere tidligere studenter har sett på det som berikende og interessant å høre erfaringer og synspunkt fra studenter med annen nasjonalitet. En utfordring for flere, var innholdet i undervisningen, som kunne være utfordrende å knytte opp til SOL-masteren. Nyere erfaringer tyder imidlertid på at dette er justert. Studenttillitsvalgte uttrykte på kvalitetsteam møtet der utkast til denne rapporten ble diskutert, at eksempler som ble brukt i undervisningen var godt balansert.

To informanter hadde hatt to logistikkfag (valgfag), og viste til at det var positivt å ha undervisning med utvekslingsstudenter for å få innblikk i andre kulturer. I slike miljø hadde det oppstått interessante diskusjoner, men det ble gitt uttrykk for at de hadde lite til felles ellers.

Samarbeidet med andre mastere gir studentene undervisning på engelsk. Hovedtendensen i oppfatninger blant informantene var at dette var uproblematisk. Det ble også vist til at engelsk er viktig å beherske, og at enkelte gjerne kunne ha blitt drillet mer i engelsk.

6.10 Forskning i utdanningen

Studentenes egen forskning skjer i hovedsak via avsluttende masteroppgave (30 stp), men og i eget metodefag hvor det skal utarbeides prosjektskisse.

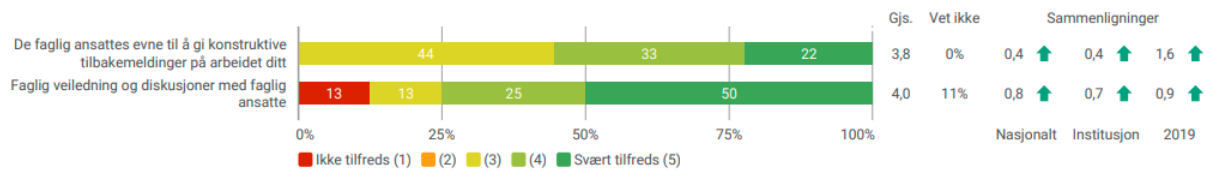
Faglige ansatte er aktive forskere innenfor de felt de underviser i, og avdelingens forskningsinnsats fungerer som et viktig fundament for avdelingens virksomhet. Forskningsresultater inngår ofte i undervisningen. SOL har en egen forskningsgruppe, og deltakerne arbeider ofte på tvers med andre forskningsgrupper og avdelinger ved HiMolde. Forskningsgrupper arrangerer også seminarer. Flere pågående forskningsprosjekter har invitert

studenter til å delta ved å skrive masteroppgave innen prosjektets rammer. Noen masteroppgaver har også dannet grunnlag for videre bearbeiding til vitenskapelige publikasjoner.

Vi ser behov for i enda større grad å trekke masteroppgavestudenter inn i pågående forskningsprosjekt. Dette ville også åpnet opp for en nærmere inkludering av studenter i forskningsgrupper. (se også kap. 7.1)

7. Masteroppgave, metodekurs og skrivetrening

7.1 Masteroppgave og veiledning

Figur 10. Indekser om tilbakemeldinger, veiledning og diskusjon fra faglige ansatte, Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse, Studiebarometeret 2020. (Tableau Studiedata).

Enkelte informanter fra intervjuene pekte på masteroppgavene som verdifulle – oppgavene hadde gitt dem kunnskap og innsikt i de samfunnsområdene de hadde forsket på, som videre hadde vært nyttig inn i arbeidsmarkedet. I forhold til veiledning, var det flere informanter som savnet bedre veiledning fra faglærere. Dette sees og delvis i Studiebarometeret i figuren over. Selv om flertallet har gode erfaringer med veiledning, er det noen som har savnet mer konstruktive tilbakemeldinger, hjelp til å bruke kvantitativ metode og det å ha veileder som er tilknyttet institusjonen. Tilbakemeldinger fra kandidatundersøkelsene bekrefter varierende tilfredshet med faglig veiledning. I denne indeksen var 44 % fornøyd eller svært fornøyd i 2012. Tilsvarende var 50 % fornøyd eller svært fornøyd i 2015, 46 % i 2017 og 75 % i 2019. Det er vanskelig å vite om studentene i kandidatundersøkelsene utelukkende har tenkt på veiledning i forbindelse med masteroppgavene, eller mer generelt gjaldt alle emner.

Spørsmål om fagmiljøets mulighet til å gi forskningsforankret på alle problemstillinger som inngår i ett breddestudium som SOL-masteren, har også sammenheng med det spørsmålet vi tidligere har reist når det gjelder balansen mellom interne og eksterne ressurser i fagmiljøet. En rimelig tolkning av studentenes tilbakemeldinger synes å gå i favør av at veileder på masteroppgaven bør tilhøre fagstaben ved HiMolde.

7.2 Metodekurs

Metodekurset som er lagt til 3. semester, fungerer som forberedelse masteroppgavearbeid semesteret etter. Et fåtall av informantene synes metodekurset var tungt og svevende, mens flertallet så et godt utbytte av å ha et slikt kurs i forkant av masteroppgavene; «Arbeidet på høsten ga et godt grunnlag (...), det forberedte meg så godt». En annen beskrev faget som nyttig, og som helt avgjørende for å bli rustet til å skrive masteroppgaven. I metodekurset legges det og opp til at studentene skal utarbeide en prosjektskisse til masteroppgaven. Denne satt flere pris på, fordi det var «nyttig for å komme inn i tankeprosesser». En informant fortalte om nytten av å ha trening i intervjueteknikk, i forkant av det faktiske arbeidet ute i felt. Slike

vurderinger er og gjort av flere årskull, med ulike opplegg på metodekurset og med ulike fagansvarlige. I kvalitetsteammøtene inneværende semester ble det ytret et ønske om en klarere blokkdeling mellom prosjektskissearbeidet og de mer teoretiske delene av metodekurset.

7.3 Akademisk skriving

En masteroppgave kan sees på som en «mesterprøve» i akademisk skriving og skal i seg selv oppøve denne evnen. Spørsmålet er imidlertid om studentene kunne hatt bedre forutsetninger for dette, før de begynner arbeidet med masteroppgaven.

Flere informanter hadde flere år med jobberfaring hvor de hadde fått skrivetrening. De fleste ga uttrykk for at de ikke hadde hatt behov for skrivetrening, mens noen hadde hatt god nytte av hjemme- og skriveoppgaver. Flere informanter beskrev at de hadde fått bedre ferdigheter i akademisk skriving etter masteren: «(...) det har studiet hjulpet meg til, til å bli en bedre skriver, absolutt. Kanskje det som jeg har hatt mest glede av, en har kommet inn i annen terminologi og profesjonell måte å skrive på».

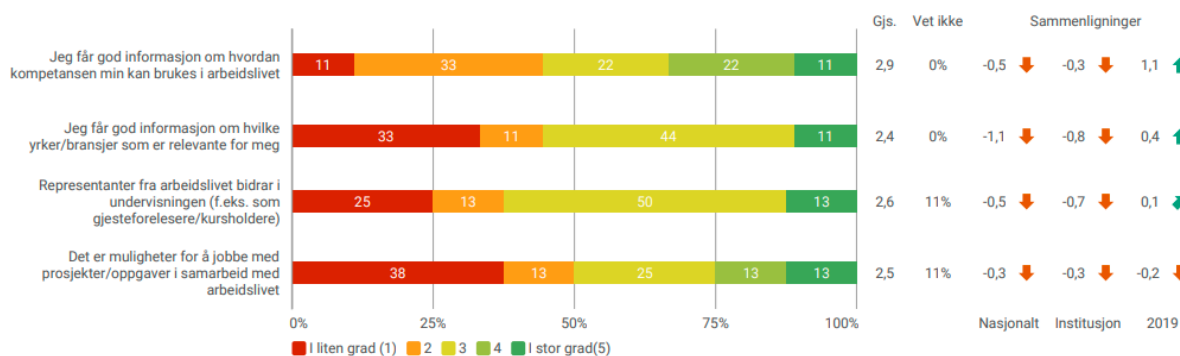
En informant kunne tenkt seg et «skriveverksted» for å lære mer hvordan skrive en argumenterende tekst. Noen veiledere gir på sin side uttrykk for at noen studenter med fordel kunne vært mer drillet i akademisk skriving før de begynner på masteroppgaven. Flere studenter mangler også erfaring med bacheloroppgaver.

I møte med fagmiljøet ble det pekt på at varierte eksamensformer, f.eks. hjemmeeksamen med klare krav til referanseteknikk og litteratursøk, ville kunne bidra til en bedre skolering i forkant av selve arbeidet med masteroppgaven.

8. Arbeids- og samfunnslivsrelevans

SOL-masteren er relevant for arbeidslivet fordi studiet gir viktig og handlingsrelevant kunnskap om sentrale politiske, samfunnsmessige, teknologiske og økonomiske utviklingstrekk. Dette gjelder utviklingstrekk som globalisering, nye relasjoner mellom det nære, det lokale, det nasjonale og det internasjonale, økt endringstakt og innovasjonspress og økt kompleksitet kombinert med faglig spesialisering. Disse utviklingstrekkene representerer utfordringer for alle sektorer i samfunnet. Gjennom sin tverrfaglige tilnærming (som politisk økonomi, sosiologi, organisasjonsvitenskap, statsvitenskap og historie) skal studiet gi kandidatene analytisk evne og handlingskompetanse i forhold til disse utviklingstrekkene.

Underveis i studiet synes ikke studentene å oppleve relevansen på samme måte. De har etterlyst klarhet rundt studiets arbeidslivsrelevans, som også gjenspeiles i Studiebarometeret som vist under i figur 11.

Figur 11. Indekser om hvordan studentene opplever tilknytning til arbeidslivet, Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse, 2020. (Studiebarometeret).

At mange studenter savner en synlig arbeidslivs/samfunnsrelevans har vært gjennomgående på flere studiebarometre opp gjennom årene. Temaet har vært på agendaen i kvalitetsteammer, og det har vært enighet om at det må settes større fokus på dette. Bl.a. har internship og bedriftsbesøk blitt diskutert. Studenter har ved flere anledninger ønsket seg flere valgfag med mer synlig arbeidslivsrelevans. Studenter som startet 2019 og 2020 fikk som følge av innspillene mulighet til å ta utplassering som valgfag andre semester. Erfaringene med er foreløpig svært gode, og interessen blant studentene har vært stor. Våren 2022 har 8 av 23 studenter hatt utplassering. På den annen side er noen valgfag som framstår med synlig arbeidslivsrelevans, slik studenter ser det, nylig tatt bort, jf. kap 6.7.

Blant informanter som har startet på masterprogrammet med arbeidserfaring, pekes det likevel på at programmet oppleves som relevant. Flere informanter påpeker at studentene ofte selv må synliggjøre relevansen for aktuelle arbeidsgivere. Som to informanter beskrev:

«Det er generalistutdanning, er opp til hver enkel hjerne å se lenkene der. Det er veldig spredt, har god sjanse for å koble mye».

«Føler at det er modning ute i arbeidslivet, jo lenger du klarer å være i en jobb eller arbeidet du skal jobbe i, så vil du etter hvert når du er varm i jobben, se mer hva SOL masteren har gjort. (...) En må på en måte, der en er, ta et tak, ut fra de verktøyene en har fått. Og skape stillingen man jobber i».

En informant viste til at vedkommende hadde presentert ulike teorier i jobbintervju tillært fra masteren, og med det synliggjort relevansen av kompetanse og ulike ferdigheter. Dette hadde gjort informantene aktuelle for en rekke ulike stillinger i kommunal sektor.

Flere informanter hadde vanskeligheter med å trekke frem spesifikke teorier eller kurs som hadde relevans i arbeidslivet, men at det ofte heller var andre ferdigheter tilegnet gjennom masteren som de drog nytte av. Dette kunne for eksempel være ferdigheter vedrørende arbeidsprosesser, fremgangsmåter, kritisk tenkning og evne til å tenke komplekst og helhetlig. Dette gjenspeiles også i studentenes refleksjonsevne, se kap. 9. En informant forklarte at

«Jeg tenker at alle fagene har gitt meg noe. Tenker at jeg greier å lenke det til å se sammenhenger. Selv om det ikke er direkte yrkesrelevant alltid, så er det ment å skape forståelse av helheten, tenker jeg».

Tilsvarende tanker var å finne hos en annen informant: «Summen av fagene, de gir en utrolig god helhetsforståelse».

Det ble også vist til et skille mellom mer synlig praktisk rettede fag, som studenter mener det er lettere å vise til i en jobbsøkningsprosess, og mer akademiske og dannelsesfag. Som en informant beskrev: «Mange roller i arbeidslivet. Spørre bakeren, hva skal du bake i dag?», og viste til et mangfold i samfunnet som masteren på en fin måte klarer å møte. En annen informant beskrev at vedkommende var «(...) utdannet for å kunne litt om alt, men har god forståelse for at det er mye dybde i de tingene jeg kan litt om».

En informant savnet mer hjelp fra Høgskolen til å komme seg ut i arbeidslivet, eksempelvis at HiMolde hadde tettere samarbeid med bedrifter. Slik kunne en knytte bedrifter opp mot problemstillinger i masteroppgaver, og skape et nettverk. Dette ble også beskrevet av en kandidat fra en av kandidatundersøkelsene (fritekstfeltet): «Lette overgangen mellom studie og arbeidsliv (...), få presentert en oversikt over yrker der vår utdanning er relevant og anerkjent (...)».

Kandidatundersøkelser og intervjuer viser at våre uteksaminerte studenter har en rekke ulike arbeidsoppgaver og stillinger.. Noen eksempler nevnes; prosjektleder, rådgiver, leder, HR, saksbehandling, veileder, økonomirådgiver og stabssjef. Kandidatene har arbeid både i privat og offentlig sektor. Dette gjenspeiles i tabellen nedenfor, riktignok basert på et begrenset datagrunnlag.

	2019*
Privat bedrift	50
Organisasjon/stiftelse	0
Kommunal (fylkeskommunal)	13
Statlig virksomhet	13
Annen offentlig eller halvoffentlig	25
(N=)	100 % (8)

Tabell 16. Type virksomhet kandidatene jobber i. Kandidatundersøkelsen 2019. (Øivind Opdal).

* Tidligere kandidatundersøkelser har ikke sett på hvorvidt studentene har fått arbeid i privat, offentlig eller frivillig virksomhet, men sett på hvilket ansettelsesforhold kandidatene har (fast eller midlertidig).

Tabellene under viser at de fleste kandidatene har lønnet arbeid når undersøkelsen gjøres, og at flertallet har fått fast stilling. Undersøkelsene er gjort høsten etter fullført studium.

	2013	2015	2017	2019
Lønnet arbeid	71	73	71	75
Studier	7	0	7	0
Arbeidssøkende	21	27	14	25
Annet	0	0	7	0
(N=)	100 % (14)	100 % (11)	100 % (14)	100 % (12)

Tabell 17. Hva er tidligere kandidaters hovedaktivitet. Kandidatundersøkelsen. (Øivind Opdal).

	2013	2015	2017	2019
Fast ansatt	60	63	70	67
Midlertidig ansatt	40	38	30	33
(N=)	100 % (10)	100 % (8)	100 % (10)	100 % (9)

Tabell 18. Hvilket ansettelsesforhold kandidatene med lønnet arbeid har. Kandidatundersøkelsen. (Øivind Opdal).

	2013	2015	2017	2019
Jeg trives godt med nåværende arbeid	50	75	60	78
Mitt arbeid gir rom for faglig utvikling	60	75	70	67
Jeg er godt kvalifisert for denne jobben	80	75	90	67
Jeg er overkvalifisert for denne jobben	60	25	43	44
Studiet fra HiMolde var viktig for at jeg fikk denne jobben	30	50	40	63
Jeg kunne også fått jobben med annen type fagutdanning	90	50	90	78
Jeg er fornøy med lønnen	40	50	50	56
Overgangen fra studentliv til arbeidsliv var krevende	20	14	20	22
(N=)	(10)	(8)	(10)	(9)

Tabell 19. Vurdering av egen arbeidssituasjon. Vurdert på en tallskala fra -3=Svært uenig til +3=Svært enig. Tabellen viser prosentandel som er svært enig i påstandene (+2 eller +3). Kandidatundersøkelsen (Øivind Opdal).

Tallene i tabellen ovenfor er noe sprikende. Kandidatundersøkelsene er bare gjort noen få måneder etter endt utdanning og gjennomgående $\frac{3}{4}$ av kandidatene er da i lønnet arbeid, flesteparten av disse igjen i fast arbeid. Dette er noe lavere enn andre masterutdanninger ved HiMolde (Logistikk og Økonomi og administrasjon), men vi mangler gode sammenlignbare data fra tilsvarende generalistutdanninger. Langt de fleste trives godt i arbeid og finner det faglig utviklende, men en del finner seg overkvalifisert for arbeidet og svært mange mener at de gjerne kunne fått jobben med en annen utdanning. Også her mangles godt sammenligningsgrunnlag med andre generalistutdanninger, men vi antar at dette ikke er unikt for slike utdanningsløp.

I spørsmålene om arbeidslivsrelevans må det også tas utgangspunkt i at flertallet av SOL-studentene allerede arbeider mye ved siden av studiene. Det må antas at for en del av denne gruppen er masteren en form for kompetansepåfyll for den jobben en allerede har. Innrettingen på masteroppgaven vil også være et aktuelt punkt.

8.2 Videreutdannings- og deltidsstudier

Blant ansatte har det vært diskutert om HiMolde skal tilby et formelt deltidsstudium og/eller videreutdanninger (kurspakker). Studenter har allerede mulighet for å melde seg opp som emnestudenter og søke formelt opptak senere, eller bli tatt opp som heltidsstudent og ha en svakere progresjon enn normert (over 4 semestre). Disse problemstillingene ble belyst i intervjuene.

Deltidsstudium

Flere informanter mente et tilbud om formelt deltidsstudium var positivt. En informant beskrev at det er «Bra med et slikt tilbud (...), er og i vinden i forhold til arbeidsmarkedet sin utvikling. Mer behov for kompetansepåfyll». Et slikt tilbud ble hevdet kunne være fornuftig ift. å kunne passe det inn i hverdagen om en har jobb og/eller familieforpliktelser. En annen informant framholdt at det er konkurranse om å få folk til masterstudiene, og at

«(...) de som legger best til rette for at også de som er i arbeid kan få masterstudier, de tror jeg får fortrinn. Masterstudier er ikke bare for studenten som følger ordinært løp fra bachelor til master på heltid».

En informant mente at mange kanskje vegret seg for å kombinere utdanning med arbeid, fordi det kunne være krevende å følge normal studieprogresjon.

Enkelte mente det kunne være enklere å få aksept fra arbeidsgiver å ta masterutdanningen over 4 år versus 2 år. Et slikt tilbud kunne med fordel og legges opp digitalt «(...) de som ikke har praktisk mulighet til å komme til Molde». En utfordring med nettbasert utdanning kunne være studiemiljøet. Flere informanter hadde tatt utdanning med arbeid og familieforpliktelser, og mente de uansett ikke hadde mulighet til å delta i studiemiljøet utenom undervisning. En annen fordel informantene pekte på mht. å ta en videreutdanning parallelt med arbeid, var at fag lettere kunne knyttes opp imot relevansen i arbeidslivet.

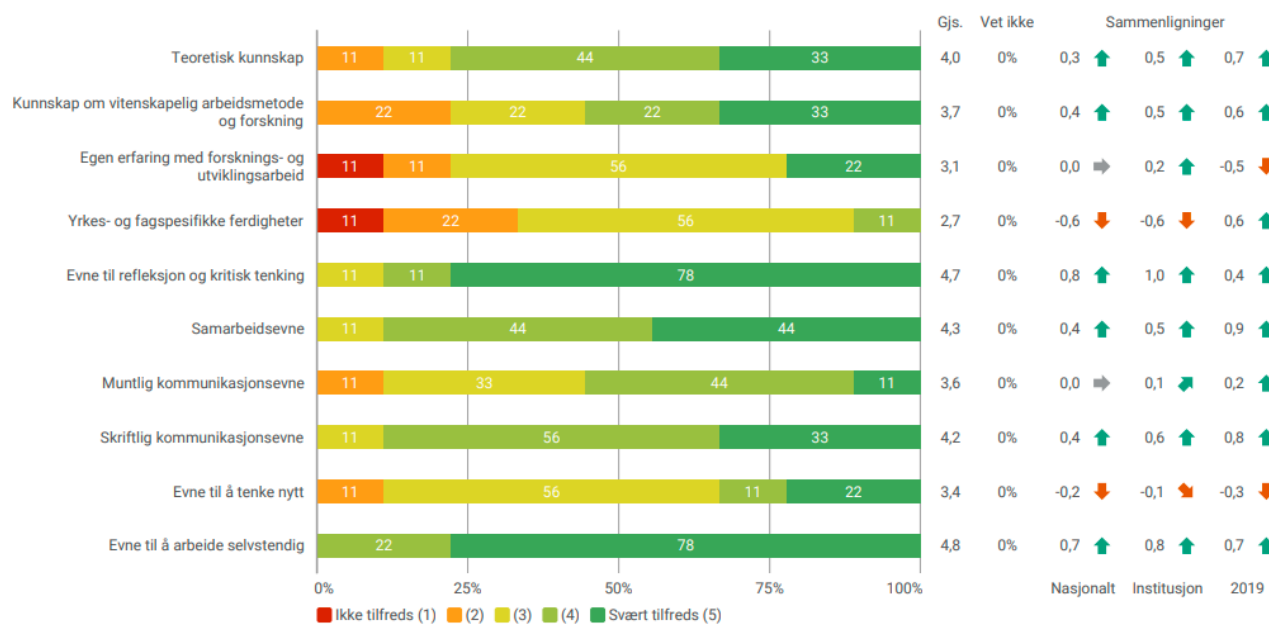
Videreutdanning/kurspakker

Flere informanter synes dette virket spennende, og en mente at «Det kommer til å være pågående krav om å fortsette å utdanne seg, kompetansekrav i arbeidslivet». En annen mente det kom til å bli en ny hverdag i arbeidslivet, at det skal «(...) legges til rette for å ha en videreutdanning i hele det yrkesaktive livet». Argumentasjonen for dette kretset rundt bransjer som ikke kan styre unna «(...) kravene om å ha kontinuerlig oppgradering av kunnskapen, og læring av ny kunnskap».

I forhold til hva slike videreutdanninger eller kurspakker kunne inneholde, kom det flere forslag: pakker bestående av juss og økonomi, ledelse, innovasjon og logistikk.

Samlet sett gir kandidatmaterialet positive tilbakemeldinger når det gjelder utvikling av tilbud som i større grad er tilpasset at studentene allerede er i arbeid. Samtidig vil en satsing på flere løp for ulike målgrupper kunne bidra til en ytterligere oppsplitting av studiemiljøet.

9. Studentenes refleksjonsevne – læringsmål

Figur 12. Indekser om tilfredshet med eget læringsutbytte, Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse, Studiebarometeret 2020. (Tableau Studiedata).

Som nevnt tidligere, er vi varsomme med å trekke bastante konklusjoner kun ut fra disse tallene. Det er forholdsvis lav svarprosent (50 %, 9 respondenter i 2020), og tilbakemeldingene sees i lys av andre data.

Det er forventet at ferdige kandidater skal beherske en rekke ferdigheter, inneha bred og dyp kunnskap og generell kompetanse på en rekke felt, jf. tabell 5 i kap. 3. Ulike læringsmål ble diskutert i intervjuene. De aller fleste informantene kjenner seg igjen i læringsmålene, særlig det å kunne se kompleksitet, arbeide selvstendig og i samarbeid med andre, men og å kunne håndtere kompliserte problemstillinger. To informanter beskriver det slik:

«Jobber med komplekse problemstillinger i forskjellige fagområder, og man flyter veldig på at man har hatt en master i bunn. Jeg har lært meg å tenke helhetlig og være kritisk».

«Man skal sosialiseres inn i ny måte å tenke og jobbe på, og ha mulighet til å trekke ut info, sette sammen informasjon, også har man blitt gjort i stand til å sette seg inn i nye problemstillinger».

Evne til refleksjon, kritisk tenkning og selvstendig arbeid kommer også godt ut i Studiebarometeret i figur 12 over.

Andre informanter viste til at masteren har «(...) har økt evnen til å reflektere rundt ulike samfunnsproblem. (...) Delta enda bredere i debatten, omkring problemstillinger». Den tverrfaglige styrken ble også her trukket frem som positiv. En annen informant beskrev at høgskolen hadde gitt gode opplevelser ift. læring, og at studiet hadde gitt god kompetanse i

forhold til både selvstendig arbeid - men også arbeid i grupper. Vedkommende viste også til at masteren hadde evnet å motivere til videre læring.

Indeksene vedrørende vitenskapelig arbeid kommer noe dårligere ut i figuren over. I lys av intervjuene varierer det hvorvidt tidligere studenter har opplevd at de har tilegnet seg slik kompetanse og ferdigheter. Noen har savnet mer konkret forskningsmessig innhold, hvorpå andre har dratt nytte av både metodekurs og arbeid med masteroppgaven inn i arbeidslivet. Også yrkes- og fagspesifikke ferdigheter kommer noe dårligere ut i figuren over. Dette har trolig sammenheng med at SOL-masteren til dels har et dannelsespreg. Likevel gjenspeiler tilbakemeldinger fra informantene at de har oppnådd rekke av de læringsutbyttene som er nevnt i tabell 5, kap 3, også vedrørende indekser som kommer dårligere ut i Studiebarometeret i figur 12 over.

10. Oppsummering

Det synes å være mye positivt med SOL-masteren, sett fra studenter og ferdige kandidaters utsiktspost.. De fremstår som generelt godt fornøyd med programmet. De sosiofaglige forholdene settes det spesielt stor pris på, og en får gjennomgående gode tilbakemeldinger på undervisning og faglig innhold. Noen data – studiebarometeret og til dels kandidatundersøkelsene – tyder på at studieprogrammet oppleves som for lite arbeidsrelevant. Her er imidlertid dataene noe sprikende. Studenter og kandidater med lengre arbeidserfaring opplever at studiets relevans i jobbsammenheng er god. Flere av våre informanter som er i arbeid legger også vekt på at programmet har gitt kritisk refleksjonsevne. Dette kan sies å imøtekomme sentrale «dannelses»- og læringsmål ved SOL-programmet. Vi ser dette både som arbeids- og i bredere forstand – samfunnsrelevant.

Vi tror at forskjellene i dataene mht. arbeidslivsrelevans skyldes at aktive studenter og ferske kandidater legger andre kriterier til grunn i vurderingen av dette spørsmålet, enn kandidater som er i arbeid. For førstnevnte synes det, naturlig nok, å være svært viktig hvordan emnene kommuniserer relevans i en jobbsøkningsprosess – hvordan studiet kan «selges inn». Dette er helt adekvate og legitime hensyn som bør vektlegges i utviklingen av programmet, kanskje ikke minst i utviklingen av valgfagsporteføljen. Vi bør nok også være mer bevisste på å synliggjøre arbeidslivsrelevansen overfor studentene.

Vi mangler konsistente data på om det er tilfredsstillende faglig sammenheng i programmet. I et tverrfaglig studieprogram som dette, finnes det neppe en optimal løsning da fagene dels vil være komplementære heller enn sekvensielt byggende, og opptatt av samspill mellom ulike analysenivåer (særlig mellom makro og meso).. I tillegg bruker vi en del gjesteforelesere og «to-ere» i undervisningen, noe som studentene isolert sett setter pris på, men som også kan hemme utviklingen av en «rød tråd» i emner og program. Flere faste ansatte er også ofte innom et emne, noe som kan virke i samme retning. Noen studentdata kan tyde på at opplevelsen av sammenheng i studiet til dels er et modningsspørsmål – at en er mer tilbøyelig til å se sammenhenger ved slutten av og gjerne etter studiet, enn i begynnelsen.

Flere oppgaveveiledere opplever at enkelte studenter synes å mangle akademisk skrivetrening. Om dette henger sammen med at noen studenter tas opp fra bachelorprogram uten bacheloroppgave har vi ikke tilfredsstillende data på. Vi bør reflektere over om vi kan få inn akademisk skrivetrening på en sterkere måte i ordinære emner, bl.a. gjennom vurderingsformene og arbeidskrav..

Våre informanter synes gjennomgående at formaliserte deltidsordninger og/eller emne/kurspakker er en god ide og at det vil fange opp behov blant potensielle studenter.

Dr.polit, dosent
Øyvind Glosvik
Fakultetet for lærarutdanning, kultur og idrett
Høgskulen på Vestlandet

Høgskolen i Molde
Britvegen 2
6410 Molde

Deres 15.03.21 og 11.05.21

Førde, 27/5-21

Ekstern sakkyndiges vurdering i forbindelse med periodisk evaluering av studieprogrammet Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse

1. Innledning

Jeg viser til oppnevning og sender med dette over vurderingen av studieprogrammet Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse (SOL). Jeg har fått tilsendt rapport fra studieprogrammets egevaluering (Berge og Eide, mai 2021) og bes på grunnlag av rapporten om å vurdere studieprogrammets

- samfunns- og arbeidslivsrelevans
- om programmet legger til rette for et godt læringsmiljø
- om programmet har god gjennomføringsgrad
- om programmets læringsutbyttebeskrivelser er faglig oppdatert og relevant
- om studieprogrammets faglige innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger er slik at studentene kan oppnå læringsutbyttet

I mandatet er det bedt om at det skal redegjøres for gode og svake sider ved programmet og reises problemstillinger. Jeg drøfter underveis noen mulige tiltak som kan videreutvikle kvaliteten i studieprogrammet.

Gjennomgående mener jeg den interne evalueringen er god, og gir et godt bilde av studiet, de utfordringer det har. De vurderinger som gjøres i fagmiljøet virker relevante i forhold til problembeskrivelser.

2. Grunnlaget for vurderingen

I tillegg til tilsendt rapport fra studieprogrammets egevaluering (Berge og Eide, mai 2021) har jeg mottatt en tekst med tittelen «Intern akkreditering, Master i samfunnsendring, organisasjon og ledelse (SOL), Master in Societal Change, Organization and Management Studieåret 2018/2019, oppdatert mai 2021» og mandat for ekstern sakkyndig vurdering. I tillegg er den nettbaserte programbeskrivelsen for studieåret 21/22 lagt til grunn.

Det savnes en oversikt over ferdig eksaminerte masteroppgaver samt en oversikt over tema i oppgaver under skriving.

Ekstern sakkyndig bruker egne erfaringer i vurderingene. Jeg var studieleder og studieprogramansvarlig for Master i organisasjon og leing – utdanningsleing og helse- og velferdsleing ved Høgskulen i Sogn og Fjordane fra 2000 til 2010 og har undervist i metode, vitenskapsteori, organisasjonsfag, ledelsesfag osv i dette studiet og fra 2012 i Master i læring og undervisning og Master i spesialpedagogikk ved HiSF og senere Høgskulen på Vestlandet. Ved HVL har jeg også deltatt i utvikling av et nytt mastertilbud i praktisk utdanningsvitenskap. Jeg har vært sensor for lignende masteroppgaver ved NTNU og Høgskulen i Volda, og undervist ved slike studier i Volda og ved Universitet i Oslo. Jeg har veiledet masterkandidater i organisasjon og ledelse i ca. 20 år.

3. Samfunns- og arbeidslivsrelevans

Studiets egevaluering går grundig gjennom flere sider ved spørsmålet om samfunns- og arbeidslivsrelevans. Drøftingene synes å bygge på data fra studenter. Jeg gjentar ikke de poengene som studiet selv har fremmet, men vil peke på fire andre sider ved spørsmålet om samfunns- og arbeidslivsrelevans:

1. I tillegg til data fra studenter kunne evalueringen bygget på innspill fra arbeids- og samfunnsaktører. Dette savnes. Figur 2 viser at studenten i stor grad kommer fra Møre og Romsdal. Det burde vært mulig å få innspill fra større offentlige og private virksomheter i dette fylket, og også samarbeidsorgan for mindre virksomheter om hvilke forventninger man som arbeidsgiver har til innholdet i et slikt studium. Dette kunne gitt både avklarende styringssignal, men også kontrasterende opplysninger til studentenes vurderinger.

I tillegg kunne poenget med studiets regionale betydning (s.14) vært utdypet gjennom denne typen data.

2. Studiet har en tydelig generell profil. Det framstilles slik, og det gjenspeiles også i oppbygging av obligatoriske emner og tilbudet av valgfrie emner. Det framgår også i punkt 6.7 i den interne evalueringen at et variert tilbud av slike valgfrie emner med tydelig arbeidslivsrelevans er viktig for studiet. Det framgår også at studiet skal forholde seg og samarbeide til ulike spesialiserte studietilbud (sidetittel siviløkonom, logistikk, ledelse i helse- og sosialfag). Det framstår som noe underkommunisert at studiet har innebygd en grunnleggende, innebygd spenning mellom den generelle samfunnsvitenskapelige orienteringen og flere spesielle, «smalere» tilbud som trolig framstår som mer arbeidslivsrelevante for studenter. Jeg velger med vilje begrepet «spenning» om denne problemstillingen og jeg trekker dette fram fordi «relevans» av en utdanning kan forstås på to måter: a) at ferdige kandidater har generelle og brede kunnskaper som kan utvikles og tilpasses videre etter avslutta utdanning (men de er ikke spesielt tilpasset et yrke eller posisjon her og nå). b) De er ferdig utdanna og har spesialiserte kunnskaper som kan løse konkrete oppgaver her og nå. I den virkelige verden kan HiMolde neppe velge enten eller for dette studiet sin del, men man bør kanskje i enda sterkere grad framheve overfor

studentene at studiet først og fremst bygger på strategi a), og dette bør kanskje gjøres slik at de ikke, som figur 11 antyder, systematisk savner sterke arbeidslivsrelevans, noe som strategi b) ville innebære.

Dette nevnes fordi samfunnet også trenger generalister, og for sterkt fokus på kortsiktig tenking om arbeidslivsrelevans kan nedtone det generelle, som er særpreget ved utdanningen.

3. Skillet mellom studenter med og uten arbeidslivserfaring trekkes fram i evalueringen, sammen med det faktum at mange av studentene har yrkeserfaring (s.15). Aldersspredningen blir karakterisert som stor. Dette gir, som det kommer fram flere steder, visse utfordringer med organisering av undervisningen, men også at selve masteroppgaven kan være et kompetansepåfyll for studenter som har jobb ved siden av studiet.

Skillet mellom de to studentgruppene bør ikke undervurderes, men kanskje løftes fram som en av de sentrale spenningene i slike studier. All erfaring viser at det kan være krevende å undervise begge studentgrupper samtidig i samme emner. Samtidig er det en stor styrke at nettopp voksne studenter med yrkeserfaring på en måte kan validere studiets relevans for arbeids- og samfunn. Spesielt gjennom valg av tema for masteroppgaver og andre oppgaver der utforming av problemstillinger preges av egen bakgrunn.

Informasjon fra den erfarne studentgruppa kan sees på som en form for tilbakeføring av kunnskap fra arbeids- og samfunnsliv, og nettopp derfor savnes en oversikt over tema for masteroppgavene.

4. I punkt 8.2 i den interne evalueringsrapporten diskuteres spørsmålet om studiet i sterkere grad skal rettes inn mot videreutdanning, deltid og kurspakker. Det konkluderes ikke entydig, men at dette kan være en vei å gå, samtidig som det uttrykkes en bekymring for en ytterligere oppsplitting av studentmiljøet.

Med tanke på de forventninger som stilles til høgskole- og universitetssektorens bidrag til etter- og videreutdanning generelt, kommer Høgskolen i Molde neppe utenom større fokus på nettopp deltid, videreutdanning og kurspakker. Det kan kanskje bli nødvendig å lage løp som i sterkere grad gjør det mulig for studenter over tid å ta emner som til slutt ender med en mastergrad. I så fall vil det være nødvendig å lage et parallelt løp, der studenter kan ta studiet på fire år (for eksempel), heller enn to år. Det vil kunne være mulig å lage to versjoner av studiet, et for studenter som vil ta det på heltid, på campus, og et tilbud som gjelder for deltidsstudenter. Det vil være en logistisk utfordring å utforme tilbudene slik at det er mulig å ha studentene i samme løp, men ikke umulig.

Høgskolen i Molde kommer neppe utenom en diskusjon om hvordan et studietilbud i samfunnsendring, organisasjon og ledelse kan utformes med tanke på slike utfordringer.

4. Om programmet legger til rette for et godt læringsmiljø

Det er ingen opplysninger i den interne evalueringen som tyder på vesentlige problemer med læringsmiljøet i studieprogrammet. Som det pekes på har det vært litt variasjon, målt gjennom studiebarometeret, men mulige utvalgsskjevheter gjør at mindre variasjon må vurderes i lys av det store bildet. Som det pekes på i evalueringen (s.19), viser tallmaterialet at sammenlignet med landsgjennomsnittet ligger studiet godt an.

Det kvalitative materialet det er vist til, peker på en interessant side ved organiseringen av studiet med tanke på læringsmiljø: En god miks av erfarne og uerfarne studenter i klasserommet kan gi gode muligheter for å bygge et godt, sosiofaglig miljø. Det bør kanskje vurderes å utvikle dette som et særlig, didaktisk kjennetegn ved studiet.

5. Om programmet har god gjennomføringsgrad

I den interne evalueringen finnes en presentasjon av tallmateriale og drøfting av gjennomføring (s.11 og 12). De erfaringer som drøftes, og de vurderinger som gjøres er helt i tråd med denne sakkyndiges erfaringer. Med såpass mange studenter i praksis på deltid, har studiet egentlig svært god gjennomføring. Det skal ikke være en selvfølge at alle klarer å gjennomføre et masterløp. Det *skal* stilles krav. Det kvalitative nivået skal ikke senkes for å øke gjennomføringen. Høgskolen i Molde bør heller vurdere å endre studieprogrammet slik at studiet i større grad kan tas på deltid og dermed tilpasses den reelle studentsituasjonen.

6. Om programmets læringsutbyttebeskrivelser er faglig oppdatert og relevant

Læringsutbyttebeskrivelsene er svært generelle i forma. Det må de være, gitt den generelle profilen. Man kan likevel ikke lese ut av beskrivelsene at «Studieprogrammet har en unik fagprofil og skiller seg fra andre nærliggende program i Norge ved den brede fagsammensetningen» (s.10). Det er noe her som kan tenkes over. Til tross for dette framstår læringsutbyttebeskrivelser likevel som faglig oppdatert og relevant.

7. Om studieprogrammets faglige innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger er slik at studentene kan oppnå læringsutbyttet

Faglig innhold

De generelle læringsutbytteformuleringene lar seg antakelig oppnås på mange måter og gjennom flere ulike emner og innfallsvinkler. Spørsmålet er derfor a) hvordan man videreutvikler emner og b) i hvilken grad studenter får innpassa andre emner enn de som er valgfrie. Disse spørsmåla er ikke behandla i særlig grad i den interne evalueringen. De obligatoriske og valgfrie emnene slik de framstår i dagens studieprogram (2021-2022) og framstilt i den interne evalueringen, har likevel et faglig innhold som er dekkende.

Vurderingsordninger

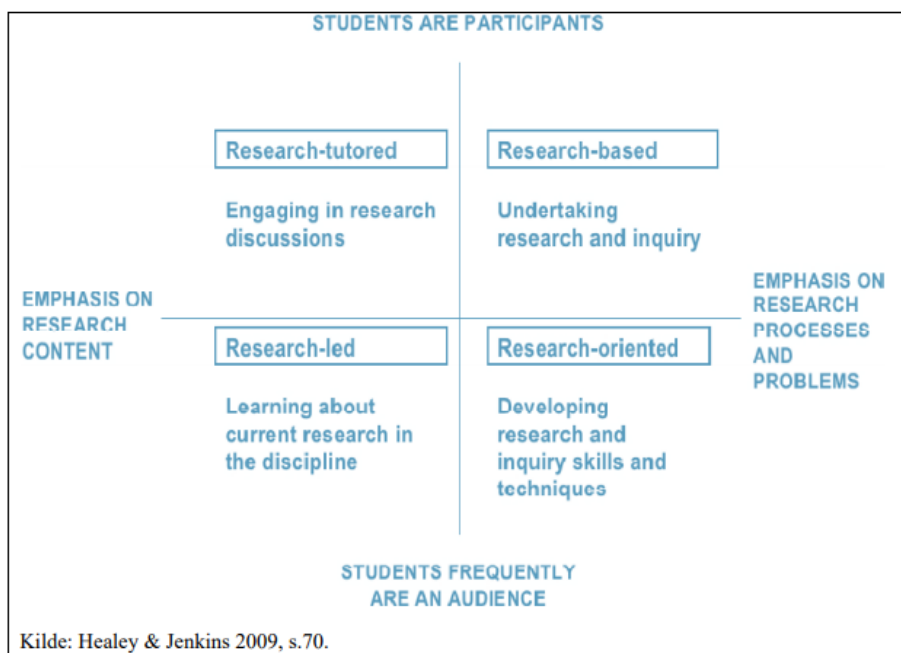
Som det blir sagt i den interne evalueringen er eksamensformen gjennomgående tradisjonell, i den forstand at det anvendes mest skoleeksamen (s.16). Det blir sagt at dette har variert noe over årene, og balansen mellom skoleeksamen og hjemmeeksamen er til løpende vurdering.

Det er etter hvert utviklet en rekke vurderingsformer i høgre utdanning, og det er vanskelig å se noe grunn til at dette studieprogrammets generelle læringsutbytte kun lar seg måle gjennom skoleeksamen. Høgskolen i Molde bør vurdere å utvikle og prøve ut om andre og mer arbeidslivsrelevante vurderingsformer også kan måle læringsutbytte. Hjemmeeksamen er bare en mulig variant.

Arbeids- og undervisningsformer

I den interne evalueringen er det gjennomført en grundig drøfting av forskjellige sider ved arbeids- og undervisningsformene. Disse diskusjonene bærer likevel noe preg av et lærer- eller foreleserfokus. Det er f.eks en lengre drøfting av ulemper og fordeler ved bruk av eksterne forelesere. Denne sakkyndige vil peke på at problemstillingen i sterkere grad burde drøftes i lys av to spørsmål: I hvilken grad bidrar arbeids- og undervisningsformene til å aktivere studentene. Altså *studentaktive arbeidsformer*. Det andre spørsmålet er i hvilken grad studentene *eksponeres for forskning i studieprogrammet*. På s.23 virker det som om forskning blir forstått kun som studentenes egen forskning (masteroppgaven), men dette er en noe snever tolking. Det handler like mye om de ulike emnenes måte å ta opp forskning som tema, og måten studentene blir involvert i forskningsaktiviteter i brei mening. I Healy & Jenkins 2009 er dette behandlet i bachelorsammenheng, men de generelle resonnementene er like gyldige for masternivået..

Figur 4.1 The nature of undergraduate research and inquiry.

Figuren over er henta fra Universitets- og høgskolerådets rapport «FoU + Utdanning = sant» fra 2010, og burde kunne anvendes i en intern diskurs om hvordan studenter aktiviseres og hvordan forskning blir en sentral aktivitet i et studium

Den røde tråden – integrering og sammenheng

Et viktig spørsmål i samband med studietilbud som dette er hvordan det framstår som en helhet for studentene. I praksis er det et spørsmål om hvordan ulike læringsutbytter til sammen utgjør en helhet som framstår som læringsutbytte på programnivå.

Dette er spørsmål som blir drøftet i den interne evalueringen. Selv om det i lys studiebarometeret for 2020 (s.23) ikke framstår som et akutt problem er det likevel nevnt av informanter i intervjuer. Spørsmålet er åpenbart levende og aktivt i miljøet, og det bør det være. Jeg vil peke på at det bør vurderes i lys av to andre spørsmål: omfanget av gjesteforelesere og antallet valgfrie emner. Det framstår da som en didaktisk utfordring å utvikle en form for lærerrolle som følger studentene gjennom ulike og fragmentere emner, og hjelper dem å sette ulike kunnskapsbiter i system og sammenheng i forhold til deres eget prosjekt, som naturligvis vil være masteroppgaven.

8. Avslutning

Denne vurderinga bygger på den interne evalueringsrapporten fra Høgskolen i Molde. Slik jeg vurderer det viser ikke rapporten kritiske punkter eller at det er behov helt nødvendige tiltak på kort sikt. Noen generelle merknader er det likevel rom for:

Evalueringen har et noe innover-vendt perspektiv. Det er lite drøfting av studieprogrammet i et større bilde. Derfor er jeg lagt vekt på temaet samfunns- og arbeidslivsrelevans i denne vurderingen.

Det kan være gode grunner til at studiet framstår som noe tradisjonelt når det gjelder skoleeksamen som vurderingsform, samt at spørsmålet om eksterne forelesere får en stor plass i evalueringen. Jeg tilrår at spørsmålene om en videreutvikling av masterdidaktikk, studentaktive læringsformer og andre prøvingsformer blir vurdert i studiet.

Den interne evalueringen framstår generelt som informativ – og fra et kollegaperspektiv – som interessant og relevant. Problemene og utfordringene som beskrives er svært gjenkjennelige. Jeg savner først og fremst en oversikt over ferdige masteroppgaver.

Det er produksjonen av oppgaver som viser at studiet fungerer, og studieprogrammet har 180 oppgaver som kan vises fram og underbygge studiets eksistensberettigelse.